

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden pénteken 16 oldal terjedelemmel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. ker., Práter-utca 44. sz.

Előfizetési ára külön:		Szerkesztik:	Mezőgazdával együtt:	
Egész évre	1.80	LEPSÉNYI MIKLÓS és NÉMETH GELLÉRT.	Egész évre	3.—
Fél évre	—95		Fél évre	1.50
Negyed évre... ..	—50		Negyed évre	—80
Egyes szám ára 4 kr.			Egy poltsor hirdetés ára 10 kr.	

A néppárt és a szövetségi ügy.

A néppárt bevonult a törvényhozásba. Az erőszak, a törvénytelen ségek, a vesztegetés aránylag csekély számra apasztotta le az ország keresztény közvéleménye által a csatasorba beállított néppárti képviselőket, de ne féljünk, megteszik ezek a kötelességüket a parlamentben is, sokszor befütnek a liberális kormányoknak s fékezni fogják azt a nép jogait megrabló, a népre újabb terheket háritó törekvésében.

Hanem a néppártnak a parlamenten kívül is fontos szerepe van. Sőt igazában itt nyílik ezuttal tere arra, hogy a nép erkölcsi és anyagi érdekeit megvédje. A néppárti képviselők nem érik be a parlamenti szerepléssel. Nem azért törekedtek bejutni az országházba, hogy a képviselői díjakat zsebre vágják. Súlyos, de nemes kötelességeket vettek vállalkra s ezeket teljesíteni is fogják a Házban is, a Házon kívül és az erkölcsi élet terén épp úgy, mint a nép anyagi érdekeinek szolgálatában.

Ezuttal a néppártnak utóbbi feladatáról mondunk el egyet s mást.

A néppárti képviselőknek ez idő szerint

nem áll hatalmukban, hogy az adót leszállítsák, a fogyasztási adók rabló rendszerét módosítsák s a népet a liberális kormány szipolyozó csápjai közül kiszabadítsák. De az módjukban áll, hogy a népet megmentse ama nemkevésbé veszedelmes rablóbandától, mely a pénzüzsora és az áruzsora útján szivattyuzza ki a nép erszényéből azt, amit a liberális kormánynak rabló gazdálkodása abban még meghagyott.

Az alma nem messze esik a fájától. A liberális kormányzat gyűlöltse a spekuláció, a nyereszkesedés, az uzsora, a csalás, a hamisítás és a tisztességtelen üzérkedés minden neme. A vidéki takarékpénztár 12—15 százalékos kamatra köcsönöz s még

hozzá azt is megköveteli, hogy az adós arra a képviselő jelöltre szavazzon, a kit a takarékpénztár protegál, ez pedig csak kormány-

Majláth Gusztáv gróf erdélyi segédpüspök.

pártit protegál, mert a spekulánsokra minden áldás a kormánytól árad. A falusi zsidó boltos még nagyobb uzsorára dolgozik. Megcsal százszorosán. Rosszul mér, hamisított árut ad el, drágán árul s ha pénzed nincs és buzáért, tojásért, kukoricáért vásárolsz, a csere-terményt felárban számítja be.

A szegény embert tehát az ág is huzza, pedig arra az ágra a gazembereket, a csalókat, hamisítókat kellene felakasztani.

A néppárt vezéreiből azonban nem fogják elnézni, hogy a nép egy szabadalmazott rablóbanda zsákmánya legyen. Igéretet tettek rá a néppárti képviselő-jelöltek, hogy védeni fogják a népet a gazok ellen. Ezt az ígéretet be kell váltaniok és be is fogják váltani.

A tér, mely e tekintetben a néppárt oszlopos embereinek, legyenek ezek képviselők vagy nem képviselők, — nyíltan áll: a *szövetkezés*. Hitel-, fogyasztási-, raktár-, biztosítási és egyéb szövetkezeteket kell alkotnunk, hogy megvédhessük magunkat ama veszedelmes piócák ellen, melyek vérünket szívják ki. Ha veszünk, ha eladunk, ha kölcsönözünk, ha biztosítunk, mindig ezerféle fufanggal kerülünk szembe; megcsalnak, megrövidítenek és ha a törvényhez fordulunk, ott is a csalóknak lesz igazuk, mert az egyszerű nép nem ismeri a kibuvó ajtókat.

A hitelszövetkezetek létesítésére már van az országban *Károlyi Sándor* gróf kezelése alatt egy teljesen megbízható intézmény, a néppárt vezéreiből tehát egyelőre csak ezt kell működésében támogatni. Egyelőre — mondjuk, — mivel ez az egyetlen intézmény, ha még olyan erős volna is, nem elég erős arra, hogy az ország minden községében hitelszövetkezetet állítson fel, mely kiragadja a népet a takarékpénztári — és magán — uzsora karmai közül.

A *fogyasztási szövetkezetek* létesítése tekintetében azonban semmiféle organummal nem rendelkezünk, pedig a fogyasztási szövetkezetek majdnem szükségesebbek a hitelszövetkezeteknél és pénz-kölcsönre nem minden ember szorul, de portékát minden ember, a legszegényebb is vásárol, kit ennél a vásárlásnál többet csalnak, mint mennyire a vérszopó uzsorás kamatja emelkedik. Németországban kiszámították, hogy amíg egy kiló kávé a termelőtől a fogyasztóhoz ér 68 százalékkal, egy kiló rizs 52 százalékkal, egy kiló finom liszt 37 százalékkal, egy kiló szappan 41 százalékkal drágul meg, *becsületes kereskedői kezelés* mellett. Hát ha a kereskedő nem becsületes, ha rosszul kimért vagy hamisított árut ad, mennyivel emelkedik akkor az ár, melyet a fogyasztó fizet, ahhoz képest, amit a termelő kap! Hogy ezt legtöbbször a zsidó

krajzlerek teszik, az tudvalelő dolog, de megteszik elzsidósodott keresztény boltosok is, mert fájdalom, ma már a zsidó-erkölcs, szokások és szédelgés az üzletemberekre úgy ragad, mint a kosz.

Fogyasztási szövetkezetek alakításával tehát megmenthetjük a népet az *áruzsorától*, mely veszedelmesebb a pénz-uzsoránál. És ha lehetővé tesszük azt, hogy az adóval tulterhelt, kifosztott szegény nép átlag csak ötszázalékkal olcsóbban vásárolja be szükségbeli cikkeit, de jó áruhoz és jól kimérve jut, évenként néhány százezer forint, sőt, ha a szövetkezetek országszerte elterjednek, milliók megtakarítását tesszük lehetővé.

Hogy mi az a fogyasztási szövetkezet, miként kell megalakítani, berendezni, célszerűen vezetni, az árut beszerezni és kezelni, az bőven meg van írva *Losonczy Szabó Endre* „*A fogyasztási szövetkezet*“ címen most megjelent könyvében, mely az „*Alkotmány*“ kiadó hivatalában (Budapest, Mária-utca 11 sz.) 60 krajcárért kapható. Az ügy iránt érdeklődőknek ezt a könyvet kell megszerezni s az abban foglaltakat a néppel megismertetni.

Az a kérdés merül fel azonban, hogy hol vesszük a pénzt a fogyasztási szövetkezet megalakításához? Erre az egyszerű válasz az, hogy a megalakítás céljára pénz tulajdonképpen nem kell, vagy oly kevés kell, hogy azt az ügy iránt buzgalkodók minden megerőltetés nélkül előlegezhetik. Arra van ugyanis első sorban szükség, hogy elégséges számú tagot gyűjtsünk, akik hajlandók 10—20 forintos üzletrészeket jegyezni, illetve 10—20 forint befizetésével taggá lenni. A taggyűjtés céljára tehát pénz nem kell, ha pedig elégséges tag lépett be s a szövetkezet megalakulhat, az áruk beszerzése céljaira azonnal lesz pénz, mivel a belépett tagok üzletrészeit rövid idő alatt befizetik.

A másik fontos kérdés az, hogy a megalakult fogyasztási szövetkezet honnét, kitől szerezzék be az árut, mert ha ismeretlen céghez, különösen ha zsidóhoz fordul, bizonyos, hogy be lesz mártva. E tekintetben áll elő a néppárti képviselők azon kötelessége, hogy a fogyasztási szövetkezeteket az áruk beszerzése tekintetében jó tanácsal ellássák, megbízható beszerzési forrásokat ajánljanak s azokkal a jelentkező szövetkezeteket összeköttetésbe hozzák. Szóval egy *központi bizottság* létesítendő a keresztény fogyasztási szövetkezetek erkölcsi támogatása és érdekeik előmozdítása végett, mely bizottság — hisszük — nem sokára meg is fog alakulni s akkor a néppárt vidéki vezérei által létesített fogyasztási szövetkezetek e bizottsághoz bizalommal fordulhatnak.

Addig is tehát kövessünk el mindent fogyasztási szövetkezetek létesítése érdekében! Sok akadályal kell megküzdenünk, az bizonyos, de ha a kereszténység Istenbe helyezett bizalommal csodálatos diadalokat aratott pogány elleneinken, majd csak megküzdünk ama szipolyozókkal is, melyek a nép véréből élőködnek!

POLITIKAI HIREK

A pozsonyi főispán távozása. Mint az *Alkotmány*-nak megbízható forrásból jelentik, a kormány el akarja ejtetni egyik legdühösebb liberális barátját, Szalavszky Gyulát, Pozsony és Trencsén megyék főispánját. Az elejtés oka a főispán ur multjának ama kellemetlen emléke, melyet Kubina József néppárti képviselő a mult héten említett meg a t. Házban. Rösteli a kormány, hogy olyan főispánja van, ki ellen már bünyfenyítő följelentést is tettek. Azonban az elbocsátásból nem akar föltűnő esetet csinálni, azért tehát úgy tervezik a dolgot, hogy először csak a trencsényi főispánság alól mentik föl s pozsonyi főispáni állásában még meghagyják egy ideig. De aztán néhány hónap múlva a pozsonymegyei főispánságról is le fog köszönni, *egészségi okokból*, ahogy mondani és irni szokták. Azt hisszük Szalavszky urat se a trencsényiek, se a pozsonyiak nem siratják meg.

Fiume ellenünk. Egy bolond olyan követ dobhat a kutba, hogy tiz okos se huzza ki, tartja a magyar közmondás. Aki e közmondás igazságára akarna adatokat gyűjteni, az csak Bánffy Dezső életét és szereplését tekintse. Talál ott olyan esetet kocsiszámra. Nem egy nehéz követ dobott már ez az orvosi felügyeletre szoruló szegény, szerencsétlen ember a kutba. Legujabban Fiumében. Fiume az Adriai tenger partján fekvő élénk kereskedelmi kikötő város. Lakói nagyrészt olaszok, kisebb részben pedig horvátok. Fiume a magyar királysághoz tartozik. Mindenkor ragaszkodott Magyarországhoz s mi is nagy szeretettel dédelgettük mindig, mert rá vagyunk szorulva. Nagy előny egy országra, ha tengeri kikötője van. Csak tengerrel érintkező országok lehetnek összeköttetésben a nagy világgal. Amely országnak nincs tengere, az el van zárva a világforgalomtól. Miután nekünk Fiume az egyetlen jelentős tengeri kikötőnk, érthető, ha soha se tekintettük mostoha gyermeknek. Sőt kedveztünk neki. S pedig annál inkább, mert az olaszok is szeretnék Fiumét megszerezni s különféle ígéretekkel csábítgatják, meg a horvátok is. Olaszország is számot tart rá, meg Horvátország is. Tehát három gazda is magáénak vallja s csalogatja. A történelmi jog szerint azonban Fiume a magyar királysághoz tartozik. S nem is engedjük. Jól is ment egész a legujabb időkig minden. Fiume ragaszkodott hozzánk s olaszul beszélő lakói is magyaroknak vallották magukat. Miniszterelnökünk azonban a fiumei békét és jó viszonyt is megunta már. Csinált tehát zavart. Bánffynak alkalmat a zavarcsinálásra a közigazgatási bíróságról szóló törvénynek Fiume városára és kerületére való kiterjesztése adta meg. A törvény azt mondja, hogy a kormány ezt az intézményt a fiumei viszonyoknak megfelelőleg, ott külön hatályba

léptetheti. Fiumében eddig még teljes erejében megmaradt a közjogilag biztosított önkormányzat. A kormány nem igen üthette bele orrát Fiume város ügyeibe. Ezeket maguk a nép által szabadon választott előjárók intézik. De épp azért, mivel ez előjárókat a nép választja, ők független tisztviselők; nem hajlonganak a kormány előtt. Ez fáj Bánffynak. Ő a fiumei tisztviselőket is olyan rabszolgáknak, olyan kormány-lakájoknak szerette volna látni, mint a mi tisztviselőink. Neki rontott tehát Fiume önkormányzati jogának, mely a város szabadságát és függetlenségét biztosítja, s egy csapással meg akarta e jogot semmisíteni. De erre a mérényletre Fiumében nagy riadalom támadt. Fiume egy éjszaka megváltozott. Még azok is, kik eddig legnagyobb barátaink voltak, egyszerre ellenségeinkké váltak. Eddig a körülöttük settenkedő horvátokat halálra gyűlölték a fiumeiek, s ime, most még azokat is fölszóltatták, hogy fogjanak velük kezét. Nagy jel ez. Az látszik belőle, hogy most már minket a horvátoknál is jobban gyűlölnék. Bánffy a fölzúdulásra ijedten vonult vissza s hagyta abba jogtípró munkáját, de kérdés: használ-e most már ezzel? lecsendesítheti-e a fölidézett vihart? ki tudja-e huzni a kutból a követ, mit bomlott agygyal belevetett?

Kossuth és pártja. E hó 4-én történt az a különös eset, hogy Kossuth Ferencet megtagadta saját pártja. Ugyanis Kossuth Ferenc két hét előtt interpellációt intézett a miniszterelnökhöz, az új orosz külügyminiszter párizsi és berlini utazása miatt. Azt kérdezte Kossuth a miniszterelnök urtól: mi ügyben járt az orosz külügyminiszter Franciaországban és Németországban? Nem jelent-e ez ut változást a külpolitikában? Február 4-én felelt Bánffy Kossuthnak. Kérdéseire azonban nem adott feleletet. Válaszának értelme az volt: mi köze az urnak az orosz külügyminiszter utazásához. Még azt is mondta, hogy ilyet komoly ember nem is kérdezhet. S Kossuth e különös értelmű válaszzal megelégedett, azt megköszönte és tudomásul vette. Pártját azonban nem elégitette ki Bánffy felelete. S mikor az elnök föltette a kérdést: tudomásul veszi-e a Ház a miniszterelnök feleletét? a Kossuth-pártiak azt válaszolták:

— Nem vesszük tudomásul.

Helfi Ignác ijedten tekintett hátra (az első padban ül,) s integetett a Kossuth-pártiaknak, hogy ne csináljanak föltűnést. De biz azok nem hallgattak Helfire.

— Kérem azokat a képviselő urakat, akik a választ tudomásul veszik, álljanak föl, — mondta az elnök.

Erre fölállott az egész kormánypárt, meg Kossuth Ferenc és Helfi Ignác. A Kossuth-párt többi tagjai ülve maradtak, jelölül annak, hogy a miniszterelnök válaszával nem voltak megelégedve.

Kossuth midőn látta, hogy saját pártja is ellene szavaz a miniszternek, piros lett, mint a fött rák. Látzott rajta, hogy röstelte az esetet, de már nem lehetett segíteni.

Megint egy főispán. A mult héten tette szóvá Kubina József néppárti képviselő az országházban ama tényt, hogy Szalavszky Gyulára egyik pozsonyi ujság azt írta, hogy ügyvéd korában hamisítás, csalás és ügyvédi visszaélések miatt a nyitrai törvényszéknél vádat emeltek ellene, melyet a királyi tábla és kuria *elévülés miatt* félretett. Szalavszky Gyula liberális férfit. Látszik abból is, hogy ilyet irhattak fölöle már novemberben s ő csak január hó 5-én adta be a pozsonyi ujság ellen sajtóügyi keresetét. Ugy látszik, ekkor is csak felsőbb parancsra. Most meg Árvamegye főispánjáról, Szmeccsányi Györgyről kell megemlékeznünk. A

mult napokban azt a feltűnő hirt hozták Szmrecsányi urról az újságok, hogy eltűnt Árvából és senki se tudja hova lett. A hír nem volt igaz. Szmrecsányi György ez időben Budapesten tartózkodott, hova több homályos dolganak rendezése miatt a kormány rendelte le. De Szmrecsányi ur ügyeit nem lehetett rendbehozni, ami miatt aztán le kellett főispáni állásáról köszönnie. A király már föl is mentette állásától s Árva megye vezetését ideiglenesen *Kürthy* Lajosra, a lipői főispánra bízta. Szmrecsányi ur viselt dolgai felől többféle hír kering, de bizonyosat senki se tud. Nagy titokban tartják. Csak egy bizonyos, hogy több az adóssága a hájánál s e miatt jóformán már az utcára se mert menni, mert hitelezői ott rohanták meg, ahol megcsiphették. — Hát Szmrecsányi is liberális ember. No lám, milyen ritka alakokat produkál a liberalizmus! Hogyne lelkesülünk tehát érte!

Az ipák harca. Az alsó-kubini gyalázatos választás főintézőjét elérte a büntetés. A kormány kitette Szmrecsányi főispán szürét, miután a választások alatt jól kihasználta. Eldobta mint a kifacsart citromot. Még el se bocsátották, már száguldoztak a pályázók ipjai a belügyminiszter előszobáiba. A híres magyar szónok Kubinyi Gyurka mameluk veje: *Csillághy* József alispán számára akarta elcsipni a főispánságot. Mulatságos volt nézni, hogy kerülgette a belügyminisztert és államtitkárt. De megjelent a kappanhangu Zierutin gróf is, *Abaffy* Auguszt ujjal, kik *Abaffy* ur veje: *Porubszky* Jenő törvénytudó elnök számára kérték a főispánságot. A miniszter ez egyszer Salamon volt; se az egyik, se a másik apóst sérteni nem akarván: *Kürthy* Lajos lipői főispánt nevezte ki Árvába is főispánnak. A két versenyző között egy harmadik győzött.

Új főispán. Hír szerint *Lukács* György belügyminiszteri osztálytanácsos van kiszemelve Békés megye főispánjává, kinek kinevezését a hivatalos lap legközelebb közölni fogja.

Följelentés Bánffy ellen. Azzal a följelentéssel, melyet a néppárt adott be Bánffy miniszter ellen a levéltitok megsértése miatt, nagyon meg vannak akadva a bíróságok, A panasz a büntető járásbíróhoz nyújtott be, ahova tartozik is. Most úgy látszik a járásbíró fázik attól a gondolattól, hogy Bánffyt sorompói elé citalja s azért áttette a panaszlevelet az ügyészséghez indítvány végett. Az ügyészség szinte fél a kényes ügytől. Visszaküldte tehát a panaszt ismét a járásbíróhoz. Csak aztán a sok hercehurcába el ne tűnjék a panaszirat! Kiváncsiak vagyunk ez ügyre.

Országgyűlés.

— Február 4. —

(A belügyi tárca költségvetése.)

A napirend előtt *Lukács* László pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a lutrira vonatkozó 1868 i. évi XV. törvények módosításáról, vagyis revíziójáról.

Zichy Jenő a színházi tételnél hosszasan foglalkozott a magyar színművészettel, annak hiányaival és feltételeivel.

Fenyvesi Ferenc, **Perczel** Dezső és **Visontai** Soma ugyanezen tárgyról szóltak, mely után a Ház a tételt elfogadta.

A közegészségügy.

Papp Samu hosszasan fejtegeti az egészségügy fontosságát s föl hívja a kormányt, hogy a pestis ellen tegyen intézkedést.

Thaly Kálmán követeli, hogy körorvos csak az lehessen, ki beszél magyarul és oklevelét is magyar egyetemen szerezte. A pestis ellen szigorú határozást kíván.

Bernádi György egy órán át értekezett a járásorvosokról, gyermekhalandóságokról és patikákról. Hosszu lére eresztett száraz, unalmas beszédét alig hallgatta valaki.

Bánffy felelete *Kossuth*nak.

Bánffy miniszterelnök ma felelt *Kossuth* Ferenc multkori interpellációjára, melyet *Muraviev* orosz külügyminiszter párizsi és berlini utazása tárgyában intézett a miniszterelnökhöz. *Bánffy* meglehetősen pökhendi modorban felelt, melynek értelmé az volt, hogy a dolog érdemére nézve nem adhat feleletet.

Kossuth Ferenc *Bánffy* válaszát tudomásul vette. Pártja azonban nem vette tudomásul s *Kossuth* ellen szavazott.

A belügyi tárca.

Egyetlen párt sincs a képviselőházban, mely oly mozgékony, oly szorgalmas, munkás és bátor tagokból állana, mint a néppárt. A néppárt legjobban kivészi a vitából a maga részét. Dacára hogy kis csapatot képez, 18 tagból áll, nagyobb arányban vesz részt a parlamenti munkában, mint az 51 tagból álló *Kossuth*-párt. Alig van olyan nap, melyen a néppárt nem állít szónokot a küzdőterem terére. Gyors egymásutánban kerül a sor egy-egy tagjára, mert nap-nap után kivészi a maga részét a szónaréből. Ma is két néppárti képviselő beszélt a házban s mind a kettő derekasan megállta a helyét.

Az első szónok **Páder** Rezső néppárti volt. Az anyakönyvekről szólott. Élénk színekkel rajzolta azt a temérdek keletlenlést, azt a sok-sok zaklatást, melynek Magyarország népét a liberalizmus kitette az által, hogy a lakosság élénk tiltakozása ellenére is behozták a polgári anyakönyvvezetést. Nem kellett ez új divat senkinek, de különösen nem kellett a népnek, az adózók többségének. Hanem mégis behozták, hogy új hivatalokat lehessen alkotni, néhány unoka-öccsöt, kikopott komát, sógort, cimborát, kártyázó társat, szomszédot kenyérhez lehessen juttatni. Borzasztó bűn ily könnyelműen banni a szegény éhező nép adófilléreivel! Azzal akartak minket tiltakozókat megnyugtatni midőn a pogányság e rendszere ellen tiltakoztunk, hogy alig kerül valamibe, néhány százezerbe. Pedig csak a beruházás is milliókba került. A föntartás is évről-évre többé jön. Lelkiismeretes dolog-e ily könnyelműen dobni ki a nép pénzét, azon népét, melynek alig van kenyere, alig van ruhája, nincs tisztességes lakása? A belügyminiszter ur azt mondta, hogy az anyakönyvi intézmény bevált. Ha úgy érte, hogy nem verték agyon az anyakönyvvezetőket, hát akkor bevált. De ha úgy érte, hogy a nép meg van-e nyugodva és elégedve? hát akkor nem vált be. Mert bizony a nép nincs megnyugodva, nincs megelégedve. És nem is lesz. Arra kérem azért a t. belügyminiszter urat, könyörüljön meg a szegény népen és törölje el a nagyon sok zaklatással és költséggel járó állami anyakönyvvezetést s állítsa vissza a régi rendet.

Perczel Dezső belügyminiszter úgy tudja, hogy tekintetben a népnek nincs semmi ohajtása és panasza az állami anyakönyvek ellen, azért azok eltörlését nem is tartja szükségesnek.

Az opera.

Benyovszky gróf szólalt föl az opera, vagyis dal-színház tételéről. Sokalja azt az összeget, melyet az

államtól segélyképpen kap e színház. Hisz minden előadásra körülbelül 800 frt esik.

Zichy Jenő gróf, Nopcsa Elek báró, Fenyvesi Ferenc és Visontai Soma beszéltek e tételnél.

A ház a tételt elfogadta.

A nemzeti színház.

Molnár János néppárti igazságtalan dolognak tartja, hogy a színházakat állami segedelemben részesítjük, mikor nincsenek iskoláink, nincsenek elég számú kórházaink, menedékházaink, aggokat, nyomorékokat és szegényeket segítő intézeteink. Miből kapják a színházak az állami segélyt? A nép adójából. Tehát legnagyobb részt a szegény ember pénze van abban a segélyben. De hát mi köze a szegény embernek a színházhoz? Mi köze a szegény embernek azon mulatóhelyhez, hol egész életén át egyszer se fordul meg? Miért segítse a szegény színészeket és színésznőket? Kik járnak színházba? A gazdagok, a tehetősek! Ha így van a dolog, igazság-e az, hogy a gazdagoknak a szegények tartanak fenn színházakat? Ha a színház jövedelme nem elég, emeljék fel a jegyek árát oly magasra, hogy elég jövedelmet hajtson. Az a gazdag nép, mely színházi multságok szükségét érzi, megveheti a jegyeket, ha két árúak is. Azaz: ha színház kell neki, tartsa fenn a színházat ő. Az ellen azonban én is, pártom, a néppárt is tiltakozik, hogy a szegény néppel tartassa fel színházát a gazdagabb osztály. Midőn ezt elmondottam, bátorkodom a belügyminiszter urat arra is kérni, hogy legyen annyi kegyelettel a kereszténység iránt, ne engedje, hogy nagycsütörtökön is tarthassanak előadásokat.

Hegedüs Sándor a kolozsvári színészet hajait tárja föl.

Fölszólaltak még **Rátkay László, Visontai Soma, Benyovszky Sándor és Polónyi Géza.**

— Február 5. —

A közegészségügyi kiadások.

Buzáth Ferenc néppárti igen ügyes beszéddel kezdte meg a mai napot. Különösen a szegény, vagyon-talan nép gyógykezelésének hiányaival foglalkozott. Intézkedést kért arra, hogy betegsége idején a szegény nép is gyógyíthatassa magát s ne legyen oiy elhagyatott mint eddig volt. Majd áttért a betegséget okozó egyesületek és a betegápolási költségek ügyére. Fölhívta a belügyminisztert hogy az élelmiszerek hamisítását nagyobb buzgalommal ellenőriztesse, mint eddig tévé s a hamisítókat szigorúan büntesse. Mert hamisított élelmi szerekkel sokszor egész községek egészségét tönkre teszik.

Major Ferenc néppárti sok életre való gondolatot pendített meg magvas beszédében. Nem foglalkozott közegészség ügyünk tüzetes bírálatával. Főntartja ezt arra az alkalomra, midőn majd a közegészségügyi törvény revíziójára kerül a sor, de azért foglalkoznia kell a közegészségügyi tétel bírálatával. A közegészségügy hiányos volta a gyermeknemzedéket ugyszólván megfelezi. A kormány e fontos ügyet nem méltatja kellőleg figyelmére; pedig egy államnak legfontosabb ügye a közegészségügy, mely a beléfectetett anyagi áldozatnak nemcsak rendes kamatját, hanem uzsora kamatját is bőven meghozza. Szólt a fertőtlenítésről, a tébolydák ügyéről, a kórházakról, a gyógyszerész ügyéről stb.

Rakovszky István néppárti a csendőrség tételénél szólt s főlemlítette, hogy a csendőröket politikai célokra használják föl. Különösen elítélőleg szólt arról

az aljas és törvénytelen szerepről, melyet a csendőrség a néppárti nyomtatványok és ujságok ellen folytat. Fölhozza, hogy a néppárti nyomtatványokért több helyen bementek egyes házakba és összeszedték. Nem egy helyen vetemedtek arra a vakmerőségre is, hogy a *Magyar Néplap és Krestán miatt házkutatást tartottak s e lapokat elkobozták.* Ugylátszik mintha a belügyminiszter nem is tudná, hogy ez törvénytelen s hivatalos hatalommal való bűnös visszaélés, mert habár több ily esetről olvashatott a lapunkban, kötelességéhez hiven nem intézkedett. Ennek természetesen aztán az lett a következménye, hogy a zsandár urak még bátrabbak lettek, mert úgy látták, hogy fölülről bátorítják föl a bűnre.

Percel Dezső: Visszautasítja azt, mintha ő bárkinek törvénytelenységét helyeselné, vagy bárkit tulkapásokra bátorítana föl. Ő minden panaszt figyelembe vesz és orvosol minden bajt. Tanu lehet rá Molnár János képviselő ur, a néppárt elnöke, ki panaszt tett nála néhány esetről, hogy a néppárt nyomtatványait elkobozták, s ő azonnal igazságot szolgáltatott. Tessék minden esetet velem közölni és én intézkedem. Ha valamit nem hoznak tudomásomra, természetes, hogy nem intézkedhetem. Én a törvénytelenégeket soha se helyesletem, akkor se, ha csendőrök követték el. Aki hozzám fordul, az kap orvoslást.

— Február 6. —

A belügyi tárca. Az államrendőrség.

Polónyi Géza helytelennek tartja, hogy a fővárosi rendőrségnél annyi vidéki embert vesznek föl, kik a fővárosnak se viszonyait, se alakjait, se buvó helyeit nem ismerik.

Percel Dezső miniszter fölszólalása után a Ház a tételt megszavazta.

A képviselőválasztási költségek.

Mócsy Antal néppárti: Ugy az államnak, mint a társadalomnak érdeke azt kívánja, hogy a választások lehetőleg tiszták legyenek. E miatt azonban talán egy országban sincs több panasz és joggal, mint minálunk. Magyarországon a választások meghamisítása már a választók összeírásánál kezdődik, amidőn a bizottságok az ellenzéki választókat lehetőleg kihagyogatják, de a kormánypárt barátait, ha nem volna is választói joguk, felveszik.

Köztudomásu dolog, hogy hazánkban a választók évről-évre fogynak, a helyett, hogy szaporodnának. 1895-től 1896-ra a fogyatkozás kerekszámában 5500-ra rugott, annak dacára, hogy a városokban a választók száma 4500 al emelkedett, tehát 10.000-nyi fogyatkozás esett a községekre, a falukra. Ezen 10.000-nek kétharmad része — 6300 és egynéhány — csupán 3 megye területére esik: Pozsony, Nyitra és Trencsén megyére. Tudvalevő dolog, hogy ezen vármegyék ez utóbbi időben különösen néppárti ellenzéki szellemben mintegy átalakultak s így fenforog az a gyanu, hogy a választói jogtól való ily tömeges megfosztás párt-tekintetekből történt. Nagyon érdekes e tekintetben Trencsénmegye csacai kerülete, a hol a választók 1896-tól 1897-re csaknem meg lettek felezve. Mert mig tavaly 1619 választó volt, erre az évre alig 900 van.

A dunapataji kerületben a választók tömeges kihagyása vagy felvétele nem a legujabb keletű dolog. Divott az már azelőtt is, mielőtt még a néppárti ellenzékéről szó lett volna.

Igy pl. van ott egy község: Foktó 3600 lakossal itt 1892-ben közel 600 választó volt, 1893-ban már, a

választók száma leapadt 250 egynehányra és azóta e számot semmiféle módon emelni nem lehetett; pedig 1895-ben megkísérlettük, hogy 100 választó polgárt választó jogához juttassunk, akik meggyőződés szerint a törvény értelmében csakugyan felveendőek lettek volna. Akkor is csak 350-en lettek volna a választók, ami még mindig messze lett volna attól a számtól, a mennyi volt 1892-ben. El lehet képzelni, hogy a választóknak ilyen nagy mértékben való felvétele vagy kihagyása milyen károsan hat erkölcsi tekintetben a polgárookra; mert azok nem nyugosznak abba bele, hogy most felvették, máskor pedig kihagyták őket, hanem igen helyesen az okát is keresik ennek, a legtöbb esetben pedig azt a pártpolitikában találják. Ha pedig a népben meggyökerezik az a meggyőződés, hogy a választójog gyakorolhatása ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az uralmon levő párttal tartson, ellenkező esetben pedig választói jog nincsen, akkor erkölcsileg lesüllyed a nép; de lesüllyed a kormánynak tekintélye is a nép szeme előtt. Azt pedig felsőbb érdekek kívánják, hogy a kormánynak, a hatalomnak meg legyen a maga erkölcsi tekintélye a nép előtt. Ebből a szempontból is tehát nagy gondot kell fordítani a választók helyes és igazságos összeírására.

Ugyanazon kerületben, a központban, Duna-Patajon, a melynek alig 6000 lakosa van, a mult évben közel 800 választó volt, az idén pedig ez a szám leapadt majdnem a felére. Ebből kitűnik, hogy vagy a multban, vagy a jelen évben volt az összeírás hibás és igazságtalan. Sőt megtörtént abban a kerületben az a furcsaság is, hogy az egyik községben 4 frt 02 kr. az adóalap, a census, a közvetlen szomszédos községben 9, 10, 11 frt az. Mi ennek az oka? Mert az egyik községben, épen az említettem Duna-Patajon, azelőtt az urbéri értelemben vett egynegyed telek után járó legelő illeték adóját nem számították az adóhoz, nem képezte a censust és pedig igen helyesen, mert az 1836. V. t. c. nyíltan azt mondja, hogy a legelő illeték nem képezi járulékát, illetőleg kiegészítő részét a teleknek. A szomszédos községekben azonban, ugyanazon kerületben, felveszik az egynegyed telek után kiosztott legelő-illeték adóját, amely sokszor magasabbra rug annak jó minősége miatt, mint a negyed teleknek adója. Innen van a roppant eltérés, hogy ugyanazon kerületben ugyanoly minőségű határok mellett egyik kerületben már négy frt után, a másik községben pedig 9, 10, 11, 12, frt egyenes adó után lehet csak valaki választó.

Még egy pár szót kívánok arra nézve mondani, hogy milyen helytelen, célszerűtlen dolog az, hogy a központ által már megállapított névjegyzék július 5 és 15-ike közt van kitéve a községházakban közszemlére. Ezen 10 nap alatt van módjában a választópolgárnak utánanézni, vajjon fel van-e a jegyzékbe véve, vagy sem? van-e felvéve olyan a kinek nincs jogosultsága. Méltóztatnak tudni, t. Ház, hogy épen ez az időszak az, a melyben az ország lakosságának, tulnyomó része a gazdálkodó nép, annyira el van foglalva hajnaltól késő estig, hogy egyáltalán nem ér rá annak utána nézni, vajjon fel van-e véve a választók jegyzékébe, vagy pedig nincs? Azért ily irányban intézkedni igen kívánatos volna és pedig mielőbb, mert különben az ország választóinak tulnyomó részére választó joguknak ellenőrzése tisztán neveltségessé van téve.

Csak ennyit kívántam ez alkalommal a t. kormánynak figyelmébe ajánlani. (Helyeslés a baloldal hátulsó padjain.)

Perczel Dezső belügyminiszter: Az előtte szóló

beszédére kijelenti, hogy ő a jegyzőkönyvekből kivilágító alapos panaszokat mindig orvosolta.

A Ház elfogadja a tételt.

A köteles példányok.

Zichy Jenő javaslatot terjesztett be, hogy a kiadók kötelesek legyenek műveikből a nemzeti muzeum könyvtárának egy-egy példányt beküldeni. Wlassich vallás és közoktatásügyi miniszter valamint elődje: Csáky Albin gróf hozzájárultak a javaslatához, s le is szavaztak mellette. De a kormánypárt leszavazta a javaslatot, tehát a minisztert is.

— Február 8. —

Zmeskál Zoltán néppárti felelt Lehoczky Vilmos multkori támadására, melyben a néppártot azzal vádolta, hogy a haza ellenségeivel szövetkezik s fölhozta, hogy Zmeskál Zoltán Szucsányban azokkal tartott értekezletet, kiket az egész ország pánszlávoknak tart. Zmeskál Zoltán kijelenti e vádra, hogy a néppárti iroda Turóc megyébe őt küldte ki a néppártot szervezni. Augusztus 10-én megjelent Szucsányban, hova Rakovszky István is elkísérte. Jelen volt ekkor Paulovics címzetes kanonoknál a többek között Cserey Emil, Bátor Mátyás és Hiadlovszky József, kikről bizonyára Lehoczky ur is elismeri, hogy vannak oly jó hazafiak, mint ő. Ekkor mondta azt Paulovics, hogy a mult napokban Turóc-Szent-Mártonban volt, amikor találkozott Mudronynyal és Viktorral, kik az értekezletet szóba hozván, arra kérték, ha az értekezleten képviselő-jelölés is történnék, engedjék meg, hogy ők is részt vehessenek benne. Ez udvarias kérelmet sértés nélkül elutasítani nem lehetett. Fölkértük tehát Paulovics kanonok urat, tudassa velük, hogy megjelenésük ellen nincs kifogásunk. Az augusztus 23-iki értekezleten megjelent a luteránus tótok vezére közül Mudrony, Viktor és Poleczky András, kik kijelentették, hogy egyik párt programját se fogadják el, a néppártét se, mert ez kevés nekik, de miután a néppárt Révay Gyula bárót akarja a kerületben fölléptetni, kit mindnyájan tisztelnek, Révay bárót támogatnák. Ez történt, semmi más. Révay Gyula azonban betegsége miatt nem fogadhatván el a jelöltséget, a néppárt nem is állított jelöltet s így még az értekezleten megjelent három urnak se lett alkalma a néppártra szavazni. Ezt az egyszerű tényt ferditette el és cifrázta fel Lehoczky ur a multkor, hogy a néppártot befeketítse. De ez nem fog neki sikerülni, mert józan eszű ember az ilyen rágalomnak nem ül föl. Egészen másféle adatokat tudnék én a kormánypárt-ról fölhozni, melyektől az egész tuloldalnak meg fog a feje fájdulni.

Elnök: Uj adatokat és vádakot fölhozni nem lehet. Tessék csak a személyes kérdés keretében megmaradni.

Zmeskál Zoltán: Sajnálom, hogy ez igen érdekes, a kormányra ugyan kényes adatokat nem engedi az elnök ur előterjeszteni. Így egyszerűen visszautasítom a képviselő ur gyanúsításait. Amiket pedig el nem mondhatok ma, azokat majd elolvashatják a képviselő urak holnap a lapokban.

A kereskedelmi tárca.

Ferlicska Kálmán sok jó dolgot mond el a kisiparról, melyért a kormány nem sokat tesz. Helyteleníti, hogy a börtönökben egész gyáripart létesítenek, még gépekkel is dolgoznak, miáltal a kisiparosnak nagy versenyt csinálnak.

Kossuth Ferenc rossz politikának tartja a kormányt, mely miatt terményeink Európa minden piacáról kiszorultak már s csak Ausztriában van még piacunk.

Szemere Attila a kisipar hanyatlásának okairól szól, melyhez az ő nézete szerint nem járul a vám közösség.

— Február 9. —

A kereskedelmi tárca költségvetése.

Konkoly-Thege Miklós a vasuti és hajózási ügyről beszélt. Sok hiányra mutatott rá mind a két ügynél. A kormánypárt hüledezése mellett folyton a kormányt mosta. Követelte, hogy a hajózásnál a magyar lobogó nem érvényesül.

Tegnap **Ferlicska** és **Szemere Attila** beszéde alatt leginkább az ellenzék helyeselt s ugyanez történt ma is **Konkoly-Thege** beszéde alatt. Egyetlen elismerő szava se volt a kormányra, de annál több gáncsoló. Ha azonban így van a dolog, ha **Konkoly** úgy van meggyőződve, hogy a kormány nem teljesíti kötelességét: ugyan mint maradhat akkor a kormánypárton? Szabad-e ez esetben a kormányt támogatnia? S ő mégis ezt teszi. Értetetlen!

Fiume.

Bánffy Dezső miniszterelnök. Tegnap **Horánszky Nándor** kérdést intézett a fiumei fölzavart közállapotok ügyében a miniszterelnökhöz, melyre **Bánffy Dezső** ma felelt is. Feleletének értelme az volt, hogy Fiumében nincs baj s az az idegeskedés, mely bizonyos oldalról észlelhető, korántse jelenti, Fiume városában magyar-ellenes érzelmeket. Fiume ép úgy magyar érzelmű ma is, mint előbb volt. Sokan azzal vádolják a kormányt, hogy beavatkozott Fiume önkormányzati jogkörébe, pedig éppen megfordítva van a dolog. A kormány nem avatkozott Fiume önkormányzati jogába se, ezért választhattak olyan képviselőtestületet, amelynek ellenkezőjét szívesebben láttuk volna. A fiumei kérdést csak a sajtó fujta nagyra, de ennek komoly jelentőséget tulajdonítani nem lehet.

Kovács Pál az ország haladásáról beszél, mely a liberális kormányzat érdeme. A vasutak szaporodtak, a nemzeti vagyon egyre gyarapszik. A kisipart többé a régi állapotba visszahelyezni nem lehet.

Batthyány Tivadar, mint Fiume városának képviselője a fiumei kérdéssel foglalkozik. Tévesnek állítja a sajtó egy részének amaz állítását, hogy legutóbbi fiumei községi választások, melyeken az önkormányzat legerősebb védői nyertek többséget, a magyar kormányra nézve kudarcot jelentene. Fiumében két párt van: a liberális és autonomista (önkormányzati) párt. E két párt a községi ügyekben küzd egymással, de országos dolgokban nem, minek jele az is, hogy őt, mint liberális képviselőt a választáskor mind a két párt támogatta. Legkényesebb kérdés Fiumében a rendőrség államosítása s ez okozta a riadalmat, mert ennek rendezését Fiume önkormányzati joga önmagának biztosítja. Ma még nagy az eltérés e kérdésben a miniszterelnök és Fiume között, de hiszi, hogy a kormány megnyugvásra fogja a dolgot megoldani.

Tisza István közigazdasági ügyekkel foglalkozik. Nem osztozik **Kossuth** fölfogásában, ki nagyon sötét szemüvegen nézi az ügyeket. Ő azon meggyőződésben van, hogy éppen a külön vámterület válnék hazánk kárára. Hosszasan foglalkozott a szociálmunkás kérdésével is s különösen a mezei munkások szociálmunkásával, mely egészen új jelenség. A szociálmunkásnak nem jó söl jövőt, mert vágyai is elérhetetlenek, vezérei meg csak arra spekulálnak, hogy biztosítsák maguknak a könnyű életet, a szegény munkások áldozat filléreire. Eljön az idő, midőn a munkások szeméi fölnyíllanak s belátván, hogy kiaszott testükön ingyenélők lakmároznak, a nagyszájú népbolondítókat ki fogják seprűzni maguk közül.

Lepsényi Miklós beszéde

a képviselőház január hó 26-án tartott ülésén.

(Folytatás.)

Nem borzasztó-e ez, t. Ház? méltóztassanak meg gondolni, micsoda iszonyu hatással van az a katonaság szellemére, midőn oly igazságtalanságokat lát, melyeket tűrni nem lehet? Már most ilyen katonasággal hogyan vivhatunk háboru idején győzelmet? (Derűtség a jobboldalon.) Hogyha a katonaság szelleme meg van romolva, akkor azt nevetéssel, t. képviselő urak, nem lehet megjavítani. Nemcsak a néppárti, hanem a liberális lapok is megbotránkoztak a választási igaztalanságokon.

Itt van egy liberális lap a kezemben, mely a választások után így kiáltott fel: „Hiszen a király megesküszik arra, hogy a törvényt megtartja; a miniszterelnök is megesküszik a törvényre, a főispán is megesküszik, az alispán is megesküszik; a felelős hatóságok rendelnek ki választási elnököket, ki azután még külön megesküszik. És az eskük e hosszú láncolatának végén ott van az a választás, a mely nem egyéb, mint a törvény kijátszása, kipellengérezése, a polgárok jogainak elkobzása, szóval: „hütlenség az eskühöz.“ Hát nem borzasztó az, (Derűtség a jobboldalon.) mikor így kell irni? T. képviselő urak, ez nem nevetni való dolog, ezen elszomorodni kell és csak a kebel fásultságáról tesz tanubizonyságot az, ki nevetni tud ily dolgok felett, mikor ime, már magának a felséges királynak szeméjét is belevonják.

S nem botrányos dolog és a közszabadság ellen intézett merénylet volt-e az a sok arcátlanság, melyet egyes esendőrok és rendezők — kik többnyire zsidókölökek voltak, — a polgárokkal szemben elkövettek? Csak a letenyei választásról akarok megemlékezni. Ott történt, hogy **Horváth János** egyedutai lakost elzárták egyedül azért, mert virágfüzért keresztalakban kötött egy zászlóra. Hát már hivatalosan is üldözik a keresztet Magyarországon? S ezt szabadságnak nevezik önkön? Egy zsidó suhanc meg féktelen dühében a kottori plebánost az ut sarába lökte, midőn hiveit a szavazó urnához vezeté! Oly dolgok ezek, amelyekre csakugyan nem volna csoda ha elvesztené türelmét a nép és a kihívó viselkedésü botránkoztatókat jól elfenekelné.

A tisztviselők korteskedéseire csak azt felelem, bizony jobban tennék, ha kötelességük után látnának, a közigazgatás föladatait teljesítenék. Törődjenek inkább a nép szolgálatával: törődjenek az utakkal, a folyókkal, a közbiztonsággal. Ez az ő föladatuk, nem a korteskedés. Ha ezzel gondolnának, nem volnának olyan gyalázatos utak, aminő például az én kerületemben **Várföld** és **Ortaháza** között van, hol jó időben is félnap kell 2—3 kilométer ut megtevésére s akkor is pozdorjává török a szekér, míg keresztül nyomorog rajta az ember. Esős időben meg csak léghajóval lehet arra járni. Szeretném egyszer a belügyminiszter urat azon az uton hordozni meg, majd akkor talán a korteskedésen kívül mást is követelne tisztviselőitől. Ha a tisztviselő urak igazi föladatuk megoldásának élnének, akkor **Zala** déli részén a **Mura** és **Dráva** folyók is meg volnának rendszabályozva s nem volnának ezer meg ezer holdnyi területek e rakoncátlan folyók árjának kitéve. Manap azonban a tisztviselőknél csak egyre van gondjuk, hogy kormánypárti képviselőt liferáljanak be, de hogy a szegény muraközi nép kenyerét évenként elviszi az áradat, azzal nem törődnek. Ez a liberális kormányzat. S mégis azt kívánnák, hogy ez az elhagyott, kifosztott nép a kormánypártot támogassa! **Hogyan?** Hát saját ellen-

ségét támogassa? Csak nem bódult meg! A kormánytól csak lenézést, megvetést, elfeledtetést, zaklatást, zsarolást, kiszípolozást, üldözést, vérig sértő kényszerítést kap — s azért támogassa? A kormány választások alkalmával ismer csak rá, meg az adószedéskor. Adószedéskor azért, hogy vagyonában osztozkodjék, választásokkor meg azért, hogy honpolgári jogait elkobozza. S ezért lelkesüljön érte?

Hiába mentegeti magát a t. miniszterelnök ur azzal, hogy hiszen az ellenzéken is követtek el visszaéléseket. Nagyon csodálkozom, hogy oly jól iskolázott agy, mint a miniszterelnök uré, mely Plátó logikája szerint szokott gondolkozni, nem látja be az óriási különbséget a két dolog között. Nagy különbség van ebben, mert egyenlőtlenek a fegyverek, melyekkel az ellenzék a kormánnyal küzd. Hiszen a kormány hivatalos apparátusában, nem akarom mondani kortes, — hanem segítő csapattal rendelkezik, míg az ellenzék ezzel szemben nem tud elegendő erőt szembe állítani. Tehát, hogyha az ellenzék ily körülmények között néha egy kissé erélyesebb lépésre ragadtatja magát, bizony az igazság szempontjából bírálva a dolgot, ezt nem is lehet rossz néven venni. Azután, t. képviselő urak, a kormány a törvénynek nemcsak megtartója, hanem őre is volna. Én ezredelmeskedni tartozom a törvénynek, de arra felvigyázni nem vagyok köteles. A kormánynak mind a kettőt meg kell tennie; kettős kötelesség hárul rá, míg a többi polgárra csak egyes. Neki tehát kétszeresen kell a törvényt megtartania, mert őrködni is kell, hogy mások megtartsák. Ha maga a kormány sem tartja meg a törvényt, hogyan parancsolhatja ezt a polgároknak? Hiszen akkor azt mondhatják neki: előbb magadat gyógyítsd meg orvos, és te mutass nekünk jó példát.

A felirati vitában azt mondta az akkori előadó ur: Magyarország a jogok országa, s alig van ország, a hol a jogok annyira biztosítva volnának, mint nálunk. Ha körülnézünk az állami életben, nem igen fogjuk megtalálni ennek bizonyítékait. Láttunk gyűléseket, melyeket maga a hatóság igyekezett megakadályozni. Midőn egyes néppárti gyűlésekről referáltak a lapok, nem egy szolgabíróról azt írták, hogy az rendezte az ellentüntetést. De akadt-e szolgabíró, aki e miatt sajtópört indított volna? Pedig ezt kellett volna tennie, ha az az állítás rágalom lett volna. De egy sem merte tenni, hanem zsebre vágta a sértést.

Emlékezzünk arra a gyűlésre, a melyet az általános választói jog mellett tartottak a vásártéren. A rendőrség, tudjuk, feloszlatta a gyűlést s véresre verte az ott megjelentek egy részét. Ép itt voltak a külföldi újságírók és azok is megbotránkoztak azokon a jelentekeken, melyeket a rendőrség produkált.

Aztán a sajtószabadság! Ez év elején kiadtam egy könyvet: „Zsidó vérgyilkosságok” címmel. E könyv fordítás: pörbe fogtak érte és az esküdtzék fölmentett. Eredetileg Németországban jelent meg s el van terjedve Ausztriában is, de sehol sem fogták perbe sem az íróját, sem a terjesztőjét, csak nálunk, a jogok hazájában!

A sajtószabadság egyik bizonyítéka az az üldözés is, amelyet az államügyész ur a néppárti lapokkal szemben folytat. Egyre-másra perli őket s az esküdtzék, mely pedig nem mondhatni, hogy néppárti urakból áll, és hol nem mindig ugyanazok az urak ítélnék, mert tudjuk, hogy sorshuzás által választják ki őket és negyedévenként változnak, tehát mindig mások és mások jutnak az ítélszékre — az esküdtzések egyre-másra felmentő ítéleteket hoznak. Mit bizonyítana ez mást, mint hogy azon perek, melyekkel minket az államügyész megtisztel, nem egyebek, mint politikai felfogásból származó

üldözések? Egészen másképpen ítélnének azonban a liberális termékekkel szemben; ott van pl. a „Goldstein Számi” című kalendárium. Sima Ferenc t. képviselő ur ebben az ügyben interpellációt is intézett a t. kormányhoz, meg is indították a sajtóügyi eljárást, de el is temették, anélkül, hogy tárgyalást tartottak volna. Vagy pl. novemberben a kormány félhivatalos ujsága a „Nemzet” azt írta, hogy a néppárt ellen megengedhető minden eszköz, a pyrotechnikának minden vívmánya, tehát dinamit, nitroglycerin és bomba. Mit tennének velünk, ha mi ugyanezt írunk a kormánypárttal szemben? Nem hurcolnának-e minket mindjárt az esküdtzék elé? Ez nem igazságszolgáltatás; ezzel Magyarország polgárai nem lehetnek megelégedve.

A t. kultuszminiszter ur megjövendölte, hogy a néppárt nemsokára el fog mulni, csak hogy elfelejtette megmondani, mikor és vajjon a nép fogja-e elhagyni, vagy a választási elnökök fogják kiirtani? De ha annyira biztos a kultuszminiszter ur jóslatának helyességében, hogy háromszor is ismételte ugyanazon dolgot, akkor azt kérdezem a t. kormánytól, hogy miért vesz a néppárttal szemben olyan eszközöket igénybe, amelyeket a törvény meg nem enged? Miért állítanak ellene zsoldárerőszakot, katonaságot és temérdek mennyiségű pénzt? És milyen pénzt? Olyat, amelyről nem mernek számot adni, amelynek forrásait nem merik felfedezni, amelynek összeadót nem merik itt nekünk bemutatni. Nem mondom, hogy talán azért, mert a pénznek felhasználása erkölestelen lett volna, de hát nem tudom, mért nem merik mindezt bevallani. Elég az hozzá, hogy nem merik. Midőn a zsidóság üldözte a kereszténységet, annak első századában Gamaliel bölcs így szólt hozzájuk: Ne bántátok a keresztényeket; ha ez a dolog Istentől van, akkor hiába minden erőfeszítés; ha pedig nincs Istentől, önmagától el fog mulni. Én is azt mondom a t. kormánynak, hogy ha mi a nép bizalmát bírjuk, akkor hiába minden erőfeszítés s akkor ne használjanak ellenünk olyan eszközöket, melyekkel dicsekedni nem lehet. Ha pedig nem bírjuk a nép bizalmát, szeretetét, akkor felesleges az ily eszközök alkalmazása, mert önmagunktól el fogunk mulni.

Nagy izgatással vádolják a néppártot. Mi az az izgatás, t. képviselő urak? Az izgatás kétféle: ha jó ügy mellett, vagyis nem tiltott dolog mellett történik az izgatás, az nem bűn; de ha törvény ellen történik, az bűn. Izgattak a mi nagyjaink is; izgattak Kapisztrán János is, amikor összehozta 60 ezer emberét Belgrád alá; és izgattak mindazok, akik valami nagy dologra akartak hiveket csoportosítani. Már most az a kérdés, t. Ház, hogy a néppárt megengedett módon s megengedett ügy mellett izgatott-e, vagy pedig törvény ellenére? Népgyűléseinken mindenütt ott voltak a hatóság képviselői, akik bizonyára lefüleltek volna bennünket, ha izgattunk volna. A választások előtt községről-községe járva, nyomunkban voltak a szolgabírók, a zsoldárok és minden beszédünket meghallgatták. Ha izgattunk volna, t. képviselő urak, hát mondják meg énnekem, vajjon nem-e fogtak volna el bennünket azonnal? Talán épen ezzel a szándékkal jöttek utánunk; talán épen az volt az utasításuk, hogy akinek egyetlen egy oly szó kisiklik ajkán, amelybe bele lehet kapaszkodni, azonnal tegyenek bennünket biztos őrizet alá. Ha, t. Ház, a néppárt izgatott és a néppárt csinált izgatást mindenfelé, akkor ebből a józan logika törvénye szerint az következne, hogy miután a néppárt Zalában volt a legerősebb: a legnagyobb izgatás is Zalában lett volna. No hát méltóztassanak a választások ideje alatt kiadott hírlapok számait elolvasni, tessék végignézni

egész Zalamegyén, ott bizony nem volt akkor se és most sincs izgatottság; már pedig ha izgatottság volna, akkor Zalamegyében uralkodott volna a legnagyobb izgatottság, mert ez a legnéppártibb vármegye. (Ugy van! Ugy van! a baloldal hátsó padjain.) Sopronban, Vasvármegyében és mindenütt, ahol néppárti jelöltek voltak, nyugalom volt. Hanem majd megmondom én, kik okozták az izgatottságot? Okozták azok a választási elnökök, akik a szavazókat választási joguktól megfosztották (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) s ha Klohot elviszik Zalavármegyébe, ott is mindjárt izgatottság lesz. Mert nagyon természetes, t. képviselő urak, hogy mi is izgatottságba jönnénk, hogy ha jogunktól valaki megakarna fosztani. Biz' azt szó nélkül ni sem tudnók elturni. Tehát nem lehet csodálkozni, hogy ha izgatottság van oly helyeken, ahol a jogok szabad gyakorlata elé gátakat emelnek. (Helyeslés a baloldalon.)

Mult hetekben Győry Elek t. képviselőtársam egy igen szép és kerekded beszédet mondott e Házban, melyet nagy gyönyörűséggel hallgattunk. Foglalkozott ezen beszéd keretében a néppárttal is. Minthogy én az ő felszólalását sokkal fontosabbnak tartom, sem hogy azt egyszerűen hallgatással mellőzhetném és az ő argumentumaira ne feleljek, azt hiszem meg fogják nekem engedni, t. képviselőtársaim, hogy beszédével foglalkozzam s arra megjegyzéseket tegyek. (Halljuk! Halljuk! a baloldalon.) Beszédében leginkább az az állítás domborodik ki, hogy mi néppártiak katolikus pártot akarunk alkotni.

Thaly Kálmán: Persze, hogy azt! Hát van közöttük egy kálvinista? Hadd látom! (Zaj. Elnök csenget.)

Lepsényi Miklós: először is kétségbe vonom, és tagadom azt, hogy katolikus pártot akarunk alkotni.

Thaly Kálmán: Hát mit? Kérem! (Zaj.)

Elnök: Kérem a képviselő urakat, ne szóljanak közbe.

Lepsényi Miklós: Én ugyan nem emlékszem arra, hogy bármikor a mi célunk az lett volna. Thaly Kálmán t. képviselő ur talán emlékszik, mikor volt az.

Thaly Kálmán: Olvastam!

Lepsényi Miklós: Lehet, hogy oly lapokban olvasta, melyek nem a mi organumaink, de azokkal közösséget nem fogunk vállalni.

De térjünk vissza Győry Elek t. képviselő ur beszédére és azon állítására, hogy mi katolikus pártot akarunk ezen Házba behozni. Ezt nem akarjuk. Ez nem volt célunk s most sem célunk. Hiszen, ha katolikus pártot akartunk volna csinálni, akkor logice meg is mondtuk volna, hogy néppárti jelölt egyedül csak katolikus ember lehet; ha katolikus pártot akartunk volna csinálni, kimondtuk volna, hogy más vallásu embert nem léptetünk fel; pedig felléptettünk más vallásu embert is. Volt minékünk református, volt lutheránus jeleltünk is, t. képviselő urak, volt görögkeleti is.

Thaly Kálmán: Ki volt az a református?

Elnök: Thaly képviselő urat kérem már most, ne szóljon közbe.

Lepsényi Miklós: Balogh nevű ur, előbb szolgabíró volt Tatán; a t. belügyminiszter ural állott szemben, gondolom a bonyhádi kerületben.

Perczel Dezső belügyminiszter: Beszámíthatatlanság miatt bocsátották el hivatalából. (Élénk derűtség jobbfelől.)

(Vége köv.)

Tűz- és jégkárbiztosítás.

Halom számra jönnek a vidékről a panaszos levelek, hogy a hazánkban működő sokféle biztosító részvénytársaságok házaló ügynökei, mikép lepik el a falvakat, adván egymásnak a kilincset; rávetik magukat az amugy is elég bajjal küzködő gazdákra, mert mindannyian csak egyet akarnak, biztosításokat szerezni minden áron, szép szerivel, szolidan, ahol lehet, nem szolidan is, ha másként nem megy. Ismerjük ezen egyének eljárását, kik mindenütt mint „felügyelők“ mutatkoznak be, pedig nem egyebek, mint közönséges üzletszerzők, akik abból élnek, ha minél több biztosítást szereznek. Hogy ezt elérhessék, természetes, sok mindenféle u. m. „praktikához“ kell folyamodniok és sajnos, igen sok, majdnem a legtöbb esetben a hiszékeny nép fölül ezen házalóknak.

Majdnem minden biztosító társaság kiküld ilyen házaló ügynököket, mert a magyar ember megszokta, hogy bevárja, míg az ügynök a házához jön, hogy a biztosítását átvegye, pedig ezt a kényelmét a legtöbb esetben elég drágán fizeti meg. Nálunk a biztosító részvénytársaságok nagyban versenyeznek ugyan egymással, az utóbbi időben a nagy konkurrencia folytán jelentékenyen le is szállították a díjakat, de a biztosítás még mindig drága a részvénytársaságoknál.

Azért mi, kik a szövetkezés eszméjének hívei vagyunk, minden téren, a biztosítás terén is a szövetkezést tartjuk a legüdvösebbnek és hazánkban is a szövetkezeti biztosítás a jövő anyagi és erkölcsi szempontból, sőt maguknak a biztosított feleknek érdekéből, sőt maguknak a biztosított feleknek érdekéből, mondjuk ezt kívánatosnak és szívesen konstatáljuk is, hogy van már hazánkban egy ilyen szövetkezet, mely gyakorlatilag mutatja, mily fényes eredményeket tudna a magyar gazdaközönség elérni, ha elvünk, a szövetkezés ezen a téren mindenütt kellő megszívlelésre találana.

Most mit látunk? Az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet“¹⁾ helyes nyomon indulva és egészséges alapra fektetve, három évi fennállása után nemcsak rendkívül olcsó díjakkal dolgozik — persze nem kell részvényesek számára nagy osztalékról gondoskodni — de a károsult felekkel szemben is igen tisztességesen jár el, mert a károkat igazságosan megállapítja és a kárösszegeket gyorsan és pontosan kifizeti.

Erre a szövetkezetre szüksége van az országnak és bárhogy támadják és gyanúsítják is azt, az diadalmasan meg fogja állni helyét; hisz olyan férfiak állanak az élén, kiknek már neve is elég garancia arra, hogy mindenki teljes bizalommal lehessen a szövetkezet iránt. A magyar gazda tehát ne is álljon szóba a házaló ügynökökkel, kik kigyót-bekát kiáltanak a szövetkezetre, természetes, mert érdekek ezt így parancsolja, hanem kiki igyekezzék a szövetkezetnél biztosítani. Hiszen mennél több tagja van a szövetkezetnek, annál jobb az az egyesekre, mert annál hatalmasabb és gazdagabb lesz ez a magyar intézmény, mely nem is nyereszkes vállalat, hanem mindnyájunknak közös intézménye lesz, melytől a magyar gazdavidág még sok jót várhat. Aki tehát a szövetkezetnél már biztosított, az maradjon meg a szövetkezetnél, sőt nézze, hogy szomszédja, rokona, ismerőse is a szövetkezetnél biztosítsa vagyonát. Ez annál könnyebb, mivel a szövetkezetnek mindenütt vannak helyi

¹⁾ Budapest, VIII., Józset-körut 8.

ügynökségei, de ahol ilyen nincs, vagy gyarló kezekben van letéve, kérjük fel a plebánost, vagy tanítót, hogy vállalja el a szövetkezet ügynökségét, amit azok bizonyára szívesen tesznek, mert hiszen a nép javáról van szó. Ilyképen el fogjuk érni, hogy egy tisztán magyar intézményt saját erőnkől felvirágoztatunk és meg fog szünni az a szégyenletes állapot, hogy a hiszékeny gazda egészen ismeretlen egyének fondoratainak kárát vallja.

T A R C A

Régi nóta.*)

Régi nóta, (oh be régi):
Betörök a te fejed,
Betörök, ha az igazat
Megmondani ma mered.

Légy igaz — és biztosítlak
Elveszesz és elbukol.
(Az igazság sűrű erdő
Rejtekében bandukol.)

Amde légy te gyáva, hitvány,
Szolgalekü, talpnyaló:
Biztosítlak, kevesb lészen
Válladon majd az adó.

Söt mi több, érdemkeresztet
Kapsz melledre, hidd el ezt;
Hiressé, meg nagygyá téssen
Tégedet e kis kereszt.

Hanem hogyha beszegődöl
Igazságot védeni,
(Ami oly szép, oly dicső és
Oly magasztos, isteni.):

Akkor szintén kapsz keresztet
De nem aranyból valót,
Azért mivel védted bátran
Az igazat, meg a jót.

*) A multkor még azt hittük, hogy a legutóbbi sajtótárgyalást, melyen Bánffy Visontai védő megjegyzése szerint a 12 sajtóesküdtel kívánta kimondatni, hogy piszkos választás nem volt, pénz nem költetett stb. — kimerítőbben is hozhatjuk. Ez azonban lehetetlen, mert sok a közölni való. Itt említjük meg tehát azt is, hogy a Magyar Néplapnak ugyanaz a munkatársa volt a vádlott és ítéltetett el 6 hónapon felül még 500 forint pénzbírságra is, aki e költeményt írta.

Azért, mivel felemelni
Merted tiltó szavadat,
Amit tenni, ugy látszik, hogy
Nem lehet és nem szabad.

Amde még a rabbilincsek
Közt is bátran mondjuk azt:
Érünk mi még más időket,
Érünk mi még szebb tavaszt.

Tavaszt, melyben ott lesz a jog,
Melyben nem lesz rabbilincs,
Melyben ott lesz az igazság,
Ami csak volt, de ma nincs.

Melyben Krisztus, azt, ki érte
Sikra szállott s szenvedett
Megöleli ő, ki maga
Az Igazság s Szeretet

Hull a könnyem . . . De a népem
Könnye is hull s fáj neki,
Fáj neki az ami nekem
S szenvedésem érezi. . .

Vathy István.

H I R E K.

A Szentlélek kegyelme. Szóládról írja levelezőnk: Nagy Erzsébet 18 éves hajadon, kinek szülői már két évvel ezelőtt hagyták el a református tévelyt, február hó 4-én szintén visszatért az anyaszentegyház kebelébe s utána egybekelt Szekér Vendel róm. kath. vallásu ifjával. Az Isten áldása legyen frigyükön.

A király és a Lueger. A vallásos király és a kereszténység hatalmas védője Lueger a napokban Bécs város bálján találkoztak, mely alkalommal a főltség szemmeláthatólag kitüntette Luegert. Ő felsége a terembe lépve kezet fogott Strobach polármeisterrel, de meg nem szólította őt, hanem azonnal Lueger alpolgármesterrel kezdett beszélni, még pedig a lehető legkegyelmesebben. „No, kedves Lueger, — ez volt a megszólítás, — hogy érzi magát? Nincs már semmi baja?” A királyi figyelem mindenkit mélyen meghatott és az öröm annál általánosabbá lett, hogy ő felsége több antiszemita községtanácsost mutatott be magának, akiknek mindegyikéhez volt néhány igen nyájas szava. — A bálon megjelent a pápai nuncius is és igen sok más egyházi férfiú. A bálnak az idén egészen keresztény jellege volt s a zsidóliberálisok, még akik kaptak is meghívót, jobbnak találták otthon maradni, a mivel csak fokozták a mulatók kedvét. Ő felsége szokatlanul hosszán időzött a mulatságon, ami csak annak a jele, hogy jól érezte magát.

Liberális öröklődés. Püspöki, vas megyei községből írja tudósítónk, hogy a képviselőtestületi tagok választásánál ugyancsak próbálkozott ám vele a végelgyengülésben szönvedő liberális párt, hogy legalább a becsületet megmenthesse. A nagy öröklődés sikere azonban mindössze az lett, hogy a 12 tag között csupán magának maradhatott meg egy liberális. Néhány nappal később aztán azzal akartak bosszút állni a liberálisok a csuf vereségért, hogy a néppárti korcsmárosra ráigérték 20 forintot, csak hogy kiszoríthassák őt a bérletből. A próbálkozás azonban itt is kudarcra végződött. Így kell a liberálizmust minden téren visszaszorítani.

Kath. kör. Makón. E nagy protosztáns városban is fölpezsdült a kath. szellem és mint tudósítónk írja, február 7-én választotta meg tisztviselőit a Dessewffy S. csanádi püspök védnöksége alatt alakult új kath. kör. Részünkről melegen üdvözöljük kath. hittestvéreink tömörülését, melyre ugyan mindenütt szükség van, de sehol sincs nagyobb, mint olyan helyeken, ahol a katholicizmus csak kis szigetet képez a protestantizmus tengerében.

Vérlázító erőszakosság. Egy derék előfizetők tudatja velünk — nem panaszkeppen, — hogy neki évenként 120, szóval százhusz forintjába van a „Magyar Néplap” egy példányának a járatása, nem számítva bele az előfizetési összeget. Ez egy roppant ügyes, lelkiismeretes és nélkülözhetlen gyári munkás. Egymásután léptették őt elő ügyessége és becsületessége miatt. Egyszer azonban megtudták, hogy szörnyű büne van, — a „Magyar Néplap”-ot járattja. Nosza rátámadtak, hogy hagyjon föl a lap járatásával, vagy ledegradálják egy fokkal, ahol évenként 120 forinttal kevesebb fizetést fog kapni. És ez a keresztény hős és hitvalló bátran kijelentette, hogy inkább legyen 120 forinttal kisebb fizetése, de a lapot járattatni fogja. Most tehát évek óta 120 forintjába van a lap olvasása. — Ilyen ker. hitvallók csak az első századokban éltek!

A vallási meggyőződés. Marton János nemesnépi lakos a múlt napokban vezette oltárhoz jegyesét. Az anyakönyvvezető elvégezvén hivatalos teendőjét, kiállította az anyakönyvet azzal a bejegyzéssel, hogy Marton János és jegyese immár férj és feleség. Aztán felszólitotta az ifju párt, hogy írják alá az anyakönyvet s mintegy ők is bizonyítsák, hogy most már házasság. A vőlegény azonban, hivatkozva arra, hogy ez neki vallási meggyőződése ellen van, mert majd csak akkor fogja magát házasságnak tekinteni, ha az Isten házából kijön, — az aláírást megtagadta. A jegyző azon kérdésére, ki mondta neki, hogy nem kötelessége aláírni az anyakönyvet, hivatkozott a „Magyar Néplapra”. A jegyző aztán, amint a törvény rendel, aláírta maga a könyvet.

Sajtópör. Hétfőn volt megtartva. (Ma, csütörtökön szünetünk lesz.) Természetesen megint a liberálizmus ellen elkövetett ugynevezett rágalmozás és becsületsértés miatt. Egy szolgabíró nevében indította a vádhatóság, aki az egyik néppárti gyűlést erőszakosan fölsláta, a bankettet pedig liberális társaival győzedelmi lakomául elfogyasztotta. Erről az emberről írta a „Magyar Néplap”, hogy fölpofozták őt. Ennek az ügynek tárgyalása volt hétfőn. Miután azonban ugyanez a hír az „Alkotmány”-ban is megjelent, egyszerre tehát két fiatal embert ültetett az ügyesség a vádlottak padjára. Az egyik Iró Károly, aki az „Alkotmány” cikkeért állt helyt, a másik pedig ifju Bakonyi Elek, akit a „Magyar Néplap” közleményeiért pöröltek. A tárgyalás egyik érdekes eseménye az volt, hogy végre az elnök rendreutasította az ügyesség képviselőjét, aki azt gon-

dolván, hogy büntetlenül rugdalhatja a megkötözött oroszlánt, ma is elkezdte gyalázni a néppártot. És az eredmény? Nos az eredmény az, hogy Iró Károlyt becsületsértésben mondták ki vétkesnek, ifju Bakonyi Eleket pedig egyszer becsületsértésben és két rendbeli rágalmozásban. Az első vádlottat aztán elítélték 100 forint fő, 50 forint mellékbüntetésre és pótbüntetésre, Bakonyit pedig 1 havi fogházra, 150 forint pénzbírságra és mindkét vádlottat még 146 forint perköltségre és a szolgabíró részére 50 forint költség megtérítésére és . . . Azaz másra nem. Ezzel be van fejezve az erőszakosan fölslátott népgyűlés ügye. Mint látjuk, igen szépen, mindnyájunk meglegedésére.

Mégis mozog a föld. Molnár János volt eddig a bíró Sorok-Ujfaluban s ha rá gondolt a méltóságára, szinte arcán tükröződött az a gondolat: mégis sok ekkora méltóság egy embernek. Hát van is benne valami, hogy a községi bíróság szép megtiszteltetés. Hanem Molnár János uram azt gondolta, hogy e méltóságra egyedül ő érdemes és azt a hivatalt csak ő töltheti be, mert ahhoz mindenki más hatókör, és ha valamikor mást választanának meg ő helyette, — menten megállana a föld. Pedig a választás most mégis másra, egy becsületes néppárti polgárra esett. Molnár uram már most hát csodálkozva szemléli, hogy mégis mozog a föld és nem akad a zsidók között, akikkel ő oly jó barátságot tart, egy Józsue, aki ha nem is a napot, legalább a földet megállítaná. E helyett azonban egy tanulsággal gazdagodhatott, azzal t. i., hogy senki se pótolhatatlan. És ez a tanulság is ér valamit.

Akinek kutya baja sincs. A szentesi halottról szokták azt mondani, hogy kutya baja sincs. De csak arról a szentesi halottról, aki a tetszhalálból fölébredt, hogy újra kezdje a bajoskodó életet, és erről is csak mások mondják. Akik azonban jelen voltak Hárságyon a minap, mikor a községi előjáróválasztások után a polgárok egy kis áldomásra gyűltek össze, azok valószínűleg helyi vonatkoztatással fogják eztán használni azt a közmondást, így tudniillik: „Kutya baja, mint Müller Mihálynak”. Mert Müller M. dicsekedett ezzel, amiért hat állásra jelöltetvén, egymásután mind a hatból kibukott és — csodák csodája! — még se történt semmi baja. Ezzel pedig vágni akarta azokat, akik őt kibukatták és elvenni a szentesi halottnak a jó hírnevét. Csak aztán kedvén túl is el ne híresüljön.

Egy jáger hőstette. Ne tessék megjedni, nem arról lesz szó, miként küzdött meg egy jáger, egy megsebzett medvével és miként győzte le azt. Itt egyszerűen bíróválasztásról lesz szó és ha Pilátus belekerülhetett a krédóba, egy jáger is belekerülhet a bíróválasztás dolgába. Aztán meg tény, hogy itt is nagyokat ittak a medve bőrére, amely ivástól nem egy hajtó félre távozott egy kicsit rókázni. Nos hát bíróválasztás volt Ugodban, ahol egy jáger azzal kényszerítette szavazásra a zselléreket, hogy különben nem dolgozhatnak az uraság erdejében. Ez a jáger tehát alaposan ért hozzá, hogyan kell egy rókárol két bőrt lenyuzni. A néhány krajeárnyi keserves napszámért először megdolgoztatja a szegény zsellérnépet, aztán meg békóba veri a választói szabadságukat. Ugyan mit tenne ez a jáger, ha azok a zsellérek egyszer azt mondanák neki: ha napszamosokra van kendnek szüksége és azoknak a meggyőződését is ki akarja kend árendálni, hát hiszen itt vagyunk, de majd mi szabjuk meg a napszámért; különben döntögetheti kend egyedül a fát az uraság erdejében, vagy hozhat favágókat Csaszlauból. — Különben nincs már messze az az idő, mikor az efféle elbízott zsarnok urasági

szolgák meg fogják majd emberelni a szegény munkás népet és ők fognak könyörögni neki, hogy méltányos bérért álljon náluk munkába.

A jó példa vonz. Amint a rossz példa csábitja a rosszakat, úgy hat a jó példa a jókra. A néppárt szervezkedése és páratlan gyors hódítása tette buzdítja kicsinyenkint a haza összes polgárságát s a kisebb győzelmeknek se szere, se száma. Majd minden apróbb csatározásból a néppárt kerül ki győztesen. Így törí meg aprónkint a liberális erőt s edzi magát a döntő ütközetre. Először a községek kormányzatából szorítja ki az ellenséget, mert aztán játék lesz biztosítani magának a megye és az állam kormányzását. Ebből látszik, hogy nagy jelentősége van annak, vajjon milyen elvű férfiakból alakítatik meg a községek képviselőtestülete és előjárósága. Azért csak örömmel adjuk közzé buzdításul az olyan híreket, amilyet *Pincehely* községből is kaptunk, ahol t. i. a legutóbbi megejtett képviselőtestületi tagok választásánál dacára az ármánykodásoknak, a néppárt fényes győzelmet aratott s olyan se hús, se hal keresztényeket is kiszorított, akik már több, mint negyedszázad év óta állottak hivatalban s azt hitték, hogy immár kidönthetlennék.

Kimutatás. A mosonmegyei Nyulason tervezett Szent-Sziv templomára begyűlt az eddigi kimutatás szerint 5046 frt. 29 kr. Ehhez ujabban a következő kegyes adományok járultak:

Györből a szt. Karmeliták 1896-ik naptára után 16 frt. Máhonfáról Zalamegyéből Szuppi István 2 frt. Solymárról Pestmegyében „Magyar Néplap” utján Kiss Bernát 50 kr. Budapestről „Magyar Néplap” utján Kempf József kocsi cipésmester 35 kr. Nyuláról N. N. 1 frt. Békésből Morvay Mátyás és családja 2 frt. Sopronból nt. Koller káplán ur által N. N. Rabel Ágnes 1—1 frt. Györből Hajnal F. 1 frt. Pusztá-Vezekényről Hevesm. Nagy Ignác és neje 1 frt. Pozsonyból Szabó Imre és neje 1 frt. Nyuláról N. N. 50 kr.

Tehát az építési alap jelenleg 5073 frt 64 kr.

Ugyane sz. célra ns. és ft. Reidl Alajos győri püspöki Helynök, apát-kanonok ur njabban ismét 25 intenciót volt szives elvállalni. Isten áldja meg jöte-vönket!

Házay Lajos plebános.

Egyházi szerek, templomi zászlók és lobogók stb. bevásárlására ajánljuk **GAVORA JÓZSEF** egyházi szerek műintézetét Budapest váci-utca 17.

Keresztuti képek, zászlók, imakönyvek, kegytárgyak menyezetek, miseruhák, csillárok, szobrok, s bármily más nemű **egyházi szerek** előnyös feltételek és **jutányos** árak mellett beszerezhetők

Szüts és társánál.

A bibornok érsek s Magyarország hercegprimás udvari szállítóinál **Budapest**en.

Arjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Stáció képek, menyezetek, lobogók, valamint bármily nemű egyházi szerek jutányos árak mellett kaphatók **Oberbauer A.** utóda cégnél, József kir. herceg és Klotild kir. hercegasszony ó. cs. és kir. fens. udvari szállítójánál.

Ellismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

HITBUZGALMI ROVAT

Sz. Fausztin áldozópap és Sz. Jovita szerpap, vértanu testvérek.

A második században éltek. Felső Olaszországban, Brescia városában laktak. Hadrián császár uralkodása idejében vértanuságot szenvedtek.

Hadrián ugyan határozott parancsot a keresztények üldözésére nem bocsátott ki, sőt azt rendelte el, hogy a keresztényeket csak akkor büntessék, ha bünösöknek találtnak, az ellenök felhozott mindenféle rágalmakért; ellenben a rágalmak terjesztőit szigoruan büntessék meg. — Mindemellett a keresztények számos üldözetésnek voltak kitéve. A keresztények ugyanis az egy igaz Istent imádván, a hamis isteneket megvetették, azoknak áldozatokat nem mutattek be. Ez pedig már elég volt arra, hogy bünösöknek mondassanak ki.

Olyanféle világ járta akkor, akárcsak kicsiben manapság nálunk.

Nálunk se vonják kintpadra az embert azért, mert katolikusnak mondja magát, de ha a katolikus vallást sértő állami intézkedések, rendeletek ellen ir, vagy szól, vagy azokat meg nem tartja, akkor mint izgatót elítélik.

Nem vonjuk kétségbe, hogy az államnak joga van törvényeket hozni, azokat végrehajtani, a törvényszegőket pedig megbüntetni, de ismerje be az állam, hogy nálánál hatalmasabb törvényhozó is van.

„Nincs igazi és jogosult hatalom, mely nem Istentől, a mindenség legfőbb urától ered, aki egyedül bizhat meg embert azzal, hogy az emberek fölött uralkodjék. Szent ugyan a keresztény szemében a nyilvános hatalom neve is; helyes és parancsolt a törvények tisztelete; de ha az állam törvényei nyiltan ellenkeznek az isteni joggal, ha sérelmet ejtenek az egyházon, vagy a vallás parancsolta kötelességekkel ellentétben állnak: akkor ellenszegülni kötelesség, engedelmeskedni ellenben bün, oly bün, mely az állam ellen is irányul, mert minden, mi a vallást sérti, az államnak is árt.

Ebből világos, mily igazságtalanul vádolják a keresztényeket lázadással. Hiszen ők nem tagadják meg a fejedelmeknek és törvényhozóknak a köteles engedelmisséget, mivel rendeleteiktől csak akkor térnek el, midön olyasmit parancsolnak, amire semmi joguk nincs, a mennyiben Isten megbántásával rendelik — ez pedig éppen azért igazságtalanság s bárminek nevezhető inkább, mint törvénynek.“

Ezeket mondja szentséges atyánk, XIII. Leó pápa:

Ma megcsinálják a törvényt, de az Ur Istent kizárják belőle. Csinálnak vallási törvényt, de nem vallásosat. Az igaz Isten törvényszékébe az államot ültetik. Ha pedig az állampolgár a bálványt megveti és helyette az igaz Istent kívánja imádni, az igaz Isten törvényét kívánja megtartani, — már bűn számba megy, azonnal kimondatik rá ha nem is halálos a ítélet, de a birság és a börtön.

Katholikusnak lenni nem bűn, de katolikus módon beszélni és cselekedni, büntetendő cselekmény.

De hát azért, nem szününk meg a kath. egyház törvényei szerint érezni, cselekedni ha üldöznek, ha kinpadra vonnak is, ha börtönbe vetnek és birsággal sujtanak is miatta.

Vértanuk unokái vagyunk; üldöztetés a sorsunk. A vértanui koszoru dicsőséges. Boldog, ki e vértanui koszorut elnyeri.

Fauszt és Jovita elnyerték.

Italik, aki Brescia város kormányzója volt, mikor Hadrian a várost meglátogatta, tisztelegvén a császárnál, bevádolta e két testvért, mint olyanokat, akik nemcsak maguk hagyták el a bálványokat, hanem másokat is elpártolásra bírnak.

Hadrián Italik által felizgatva, hatalmat adott Italiknak, hogy a keresztényeket a bálványok imádására erővel is rákényszeríthesse.

Italik Bresziába visszatérvén a császári felhatalmazás alapján elkeseredetten üldözte a keresztényeket.

A bresciai püspök, sz. Apollon, menekült, de előbb a visszamaradt Fausztint áldozó pappá, Jovitát pedig szerpappá szentelte fel és a hiveket rájuk bizta.

Italik maga elé idézte Fausztint is, Jovitát is, felszólítva őket: áldozzanak a bálványoknak. A két testvér azonban az áldozatra rábirható nem volt, azért Italik őket börtönbe vetette.

Öt nap múlva Hadrián is Bresziába érkezett. Italik eléje vezettette a két testvért. Hadrián felszólítja őket, hogy imádják a napot, mint amelynél nagyobb Isten nincsen.

Jovita ekkor a nap bálvány szobrához fordult és mondá:

— Mi Istent imádjuk, ki mennyekben van. Te pedig, aranyos bálvány, mely a nap sugaraiban ragyogsz, változzál át szurokká, azok megszegyenülésére, kik téged imádnak.

Ugy történt. A bálvány elhomályosodott. Mikor pedig fényesíteni akarták, porrá tört.

Hadrián haragra lobbant. Diana és Szaturnusz bálványok elé vezettette a két testvért. Ezek azonban a két bálványt se akarták imádni,

Hadrián a vadállatok elé vettette őket. A vadállatok azonban nem bántották.

Italik és egy pogány pap a bálványokhoz közeledtek. A vadállatok rájuk rohantak és szétépték őket.

Látta ezt Italik felesége, Afra, és gondolkodni kezdett azon, hogy a keresztények egy Istene megoltalmazza az ő hiveit, a pogányok sok istenei ellenben nem. Mégis csak a keresztények Istenének kell erősebbnek és igaz Istennek lennie. Kereszténynyé lett s vele együtt Kaloczer is, a császár egyik tisztje, nem különben a nép közül többen.

Hadrián tűzbe vettette a két testvért, de a tűz se bántotta őket.

Visszavezették börtönükbe, ahol angyal vigasztalta őket.

Az ujonnan megtértek felkeresék Apollon püspököt. Ez mélyebben a hegyek közé vonult a megjelentekkel, hol a keresztény hitre oktatta őket és megkeresztelte.

Hadrián Kaloczerért elfogatta és a két testvérrrel együtt Milánóba vitte, ahol mindhármukat tűzbe dobatta, de a tűz most se sértette meg őket.

A császár ekkor megkötöztette és mindhármukat Milánóból kihurcoltatta. A két testvért Rómába kísértette, Kaloczerért pedig Aosztától vissza Millanóba. Ily módon akarta megfélemlíteni a keresztényeket.

Kaloczerért Milánóban kivégezték. A két testvért pedig, miután Rómában megkínálták, Bresziába visszavitte. Bresziában nagy örömmel fogadták őket. De nem sokáig örülhettek jelenlétüknek, mert a Kremova elé vezető uton lefejeztettek 120-ban febr. 15-én.

MAI KÉPÜNKHÖZ.

Mai számunk első oldalán mutatjuk be szelid vonásait annak az áldott lelkű főpapnak, akiben kiváló diszt nyert a kath. főpásztorok testülete, s akinek ismertetése céljából a mult számunkban mondtunk el egyet és mást. Ezuttal még csak azt akarjuk megemlíteni, hogy amily kinosan hat a komáromiakra az ő távozása, olyan örömmel várják érkezését az erdélyi katolikusok, mint azt ez Erdélyből jövő néhány lelkes sor is hirdeti:

*Aldott, aki az Ur nevében jó!
Dicsfény övedzi föl Kent homlokát,
Csodás erény mezébe öltözött,
Jóság s erély jelöli nyomdokát.
Az ihletett szív lángja égre tör:
Erdély Jézus nevében üdvözöl.*

Zalányi Ida.

KÖNYVES-POLC

Éppen most jelent meg „A magyarországi kath. egyesületek évkönyve az 1897-ik évre” című műnek 2-ik évfolyamát képező kötete, melyet Gyürky Ödön dr. ur, a budapesti kath. kör titkára és a „Társulati Értesítő” szerkesztője állított össze. — Akik az egyesületek fontos ügye iránt érdeklődnek, különösen pedig, akik ilyen egyesületet akarnak létesíteni, e könyvet nem nélkülözhetik s ennek birtokában nehézség nélkül eligazodhatnak, mert benne minden szükséges fölvilágosítást megtalálhatnak. — A mű ára 50 kr. Kapható a budapesti kath. kör irodájában, IV., Szerviták háza. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Szerkesztőség üzenetei

G. J. Szirák. Hogyan adjunk tanácsot, ha a szerződésüket nem ismerjük? Az a szerződés önökre nézve valószínűleg hiányosan van kiállítva. Mert egyik helyen azt írják, hogy a társulat a *kiaknázott* kavics köb(?) oléért fizetne 60 krt. A másik helyen meg az van a szerződésükben, hogy az *elfoglalt* területért köteles fizetni a társulat 1896. szept. 15-éig. Hát miképpen van megállapítva az, hogy az elfoglalt terület hány köből kavicsot tartalmaz? És benn van-e a szerződésben az, hogy akár kiaknázza azt addig az ideig a társulat, akár nem, köteles fizetni ennyit és annyit? Ha világos a szerződés, akkor bátran pörölhetnek; a társulatlak meg kell fizetnie a perköltéseket is. Dehát világos-e? Ez a kérdés. És erre csak úgy felelhetünk volna meg, ha azt a szerződést a levelükben lemásolták volna. Ha ezt megteszik, felelünk. De magát az eredeti szerződést ne küldjék ám el, mert a visszaküldésére csak úgy vállalkozunk, ha husz krajcár értékű levélbélyegyet mellékelnek hozzá. — H. J. Lovászpátona. Elkésett. — M. L. Bármely könyvkereskedésben. — M. M. Csávoly. A Curia ítéletével szemben semmit se lehet tenni. A kegyelmi kérvénytől se lehet ez esetben semmit se remélni. Egyébiránt nincs olyan határ, amelynek a földterülete különböző osztályokba ne volna sorozható. Ez alapon tehát nem lehet a tagosítás ellen küzdeni. Hanem a többség aláírásával és tiltakozásával meg lehetett volna akadályozni. Most már késő. — H. L. Nyulas. Azért tettük, mert nem vagyunk képesek számban tartani. Ha azonban ezt szíves volna megtenni, mindenesetre egyszerűbb volna az ide bejövő összeget csak kimutatni és aztán főtisztelendőséged felszólítására időnkint rendezni. — K. M. N.-Ráth. Csak nem gondolja, hogy mi szóba állhatunk olyan ügynökökkel, akik a lapok hirdetési rovatában az emberek jóhiszeműségére leskelődnek. Ha ön elhiszi, hogy ez vagy amaz olesó kölesönt közvetít ingyen, hát csak tessék hozzá fordulni, de aztán ne minket okozzon, ha pórul talál járni. — Gy. F. Nemes-Déd. Ön a „Nem-celör” című amerikai ujságot akarja megrendelni? Szép, de hát a címét „nem tudjuk. Majd ezen üzenet elolvasása után valamelyik amerikai előfizetők talán lesz szíves megírni. — E. K. V.-Hunyad. Most van nyomás alatt. — G. D. Nagy-Hárságy. Az ígéretet köszönjük. — S. J. Mező-Nyárad. Küldeni fogjuk. — A. M. Kis-hér. El van intézve. — M. Gy. Budapest. Nem kell aláírni. A kért lakása VIII. Mária-utca 11. — Cs. M. Tállya. Csak valami amerikai ismerőse útján lehetne megtudni. — Sz. J. Baracska. Van néppárti, Ugron-párti (függetlenségi), nemzeti-párti, pártönkivüli, kormánypárti és Kossuth-párti (titkos kormánypárt). Az első 18, a második 8, a harmadik valami 34, a negyedik néhány, az ötödik

körülbelül 330, a hatodik valami 51. — A „Zsidó vérgyilkosságok” könyve most van szedés alatt — A kérdezett munkatárs most jogi ügyekkel van elfoglalva. — M. M. Békés. Lehet, de nem pénzért. Attól függ, milyen idős és képes-e valami munkát végezni, például kertet veteményezni, sekrestyéskedni stb. Menjén el egy közeli zárda előjárójához, az majd fölvilágosítja. — B. J. Battonya. A. J. Vadna. A Cobbet-füzet megkészt. Most van nyomás alatt. — T. Kecel. Ezünk ágában sincs Judással ölekezni és pajtáskodni, hiszen tudjuk és igaznak tartjuk, hogy „cum perverso perverteris.” — K. A. Mező-Terem. Nagyon helyeseljük a szándékukat, de addig, míg a terményszövetkezet létesítve nincs, egyáltalán nem lehet arra számítani, hogy akár gőzmalom, akár valami gabona-kiviteli társaság önökkel a gabona átvételére nézve tárgyalásokba bocsátkozzék. — M. K. Ocsárd. Hogy hol kap legolcsóbban és legjobb kékkövet? Bizony mi nem tudjuk. Minden kereskedés azt hirdeti, hogy ő ad legjobb minőségűt és legolcsóbban. De hát melyiknek van igaza? Mi egy céget se ajánlunk. Forrásokat nevezhetünk meg néhányat: „Magyar gazdák szövetkezete” Alkotmány-utca 31., Lux Mihály, Muzeum-körút 7. „Hungaria” kénsvagyár, Váci-körút 21. stb. — A küldött bélyeg nem használható és értéktelen. — Kis árva, Budapest. Soroksári-utca 33. Jelentkezzék a főnöknőnél. — H. L. Miskolc. A „Hermes” sorsolási értesítő (kiadóhivatal V. ker. Dorottya-u. 8.) ára egy évre 2 forint. — K. J. Udvard. Nem lehet oda bejutni, mert egy-egy helyre száz meg száz ajánlkozó is van, mindegyik ajánlatokkal ellátva. — Ilona, Budapest. Ej, ej! Hát aztán csakugyan nem lehetne hinni abban a nagy markaköpiségben, amit azok a jó urak tanusítanak a ruthényben? Ne bántuk őket. — K. A. K.-Sz.-Márton. Talán többet használunk vele a jó ügynek, ha sorait átadjuk elolvasás végett a M. A. szerkesztőjének. — K. J. Budapest. A művet megkapja a II. ker. Török-utca 4. sz. alatt levő ferenc-rendi zárdában. J. I. Tönye. Az idén még nem volt huzás.

A kiadóhivatal üzenetei.

P. J. Dobóca. Ujévig még 3 frt. — T. J. Irovin p. Észak-Amerika. Az előfizetés Amerika területére 4 frt. — T. J. Ó-Szivác. A Szent-István-Társulat IV. ker. Királyi Pál-utca. — F. M. Breznóbánya. Még 80 kr. — F. H. S. Megjött. — M. J. Halas. A kazánfűtők részére irt könyv kapható Morva Rezsónél, Budapest, Csángó-utca 3/a, I. 32. — Sz. F. B.-M.-Sz.-Király. A naptárát megkaptuk. D. F. Szijjártóház. Megjött. — B. M. Jászapáti. Hátraléka a jelen évvel együtt 3 frt 50 kr. — Cs. J. N.-Kapornok. Lapja rendesen elmegy. — A pénz megjött. — V. J. Kistelek. A Cobbet-füzetet majd megküldjük. A többi már elment. — Ny. Gy. Veszprém. Nem tudjuk. — S. J. Várpalota. Nem sokára megkapja. — L. J. Ábrahám. A múlt számunkban volt róla szó. — G. F. Fűr. Tessék várni. A bírósági ügyek csigalassúsággal szoktak járni. — Ny. A. Alsó-Ságh. Igen.

Gabnaplác.

	frttól	frtig
Buza	bánsági	7.90—8.50
—	tiszavidéki	8.10—8.60
—	pestvidéki	8.10—8.75
—	fehérm.	8.10—8.75
—	bácskai	8.15—8.70
Rozs	elsőrendű	6.50—6.60
—	másodr.	6.35—6.45
Árpa	takarmány	4.10—4.35
—	égetni való	5.20—5.90
Zab		5.70—6.20
Kukorica		3.30—3.50

A szerkesztésért felelős: Lepsényi Miklós.

RÉTAY és BENEDEK

ezelőtt

KRISZTA és TÁRSA,

miseruhák, egyházi szerek, zászlók és egyleti lobogók gyára,

Budapest. IV. ker., Lipót-utca 21. sz.

A nagymélt. és főtitkarság Császka György kalocsai érsek és a budapesti oltáregylet egyedülálló szállítói.

Ajánlják bőven felszerelt raktárukat, nevezetesen: miseruhákat, templomi zászlókat, tűzoltó-, iskolai és temetkezésegyleti, iparos-dalegyleti lobogókat, szentségtartókat, kelyheket, áldozató kelyheket, keresztek, füstölőket, oltárlámpákat, csillárokat, szobrokat, nagy választékban. Elfogadjuk stációképek és szentképek festését; oltárok, Mária-trónok, Krisztus-sírok és szószékek akármilyen rajz szerinti művészies elkészítését.

Egyházi kelmék, csipkék, falfeszületek búcsújáró feszületek nagy választékban kapkátók raktárunkon.

36-52

Kívánatra készségesen küldünk bérmentre árjegyzékeket, alkalmas mintákat.

ORSZÁGOS MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben. — Biztosítéki tőke 500,000 korona.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Buja-novics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Pechy Tamás, Püspöky Emil, Babinck Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szőnyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf.

Vezérigazgató: Szőnyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsonös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegedését vívta ki magának az

épület és általány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé. A szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fei a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány-biztosításnál a díjak szintén a lehető legmérsékeltőbbek.

Különösen ajánljuk az általány (pauschal) biztosítást, melyet a kie gazdákra való tekintettel már 500 frt értékűnél kezdjük meg.

Tömeges biztosítás esetén az illető községeknek rendkívül olcsó díjtételeket engedélyezünk.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügyosztóságok.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynei, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Mi nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódi utasítás vissza.

BUDAPEST, VIII. ker., József-körút 8. sz.

Hirdetéseket lapunk számára kizárólag a „MAGYAR NÉPLAP” kiadóhivatala fogad el.

Tyukszemben szenvedőknek

egy mindenhol található növény, mely évek óta kitünő sikerrel használt gyógyfünek bizonyult, a mennyiben pár napi alkalmazás után tőle a tyukszem örökre kivesz, ajánl, s használati utasítást díjmentesen küld **Deák Ferencz Budapest, Práter-utca 44. sz.** (Válaszra 15. krosz bélyeg melléklendő.)

Elismerő levél.

Husz évig szenvedtem a tyukszem fájdalmait, de hála a jó Istennek becses utasítása szerint jártam el s nyomást nem érzek többé, fogadja hálás köszönetemet, sok Isten áldást kívánva maradok

Viese-puszta 1897. jan. 24 up. Lovász-Patona.

Kiváló tisztelettel.

Ádamek György
majoros.

Kedves Öcsém!

Utasításod szerint jártam el s ezen kellemellen vendégtől tyukszememtől tényleg örökre megszabadultam, igazán érdemes volna, ha ezt általános-ságban megösmertethetnéd s így az emberiséget sok szenvedéstől szabadítanád meg.

Bud-Szt.-Mihály 1896. Nov. 19.

Fogadd köszönetem legőszintébb nyilvánítását bátyád

Kalmár Péter
kántor.

Igen tisztelt Deák Ferencz ur!

A lapomban olvasott tyukszem irtót mindig nevelésnek vettem, — és ime e rég ismert gyenge növény valódi Isten áldás.

Utasítása folytán 24 kötést használtam az az 8 napig szorgalmasan kötöttem naponta háromszor, és csodák-csodája — a nyolczadik napra valóban — gyökereztől kiesett, most nincs — semmi baj — s tyukszem nincs többé.

Isten áldja meg érette, hogy a tyukszemben szenvedő emberiségen sokszor segíthessen meg.

Martfü 1867 Január 21.

Hálás tisztelettel hive

Molnár József
műkertész.

A Szent-István naptárból

már csak nagyon csekély példányokkal rendelkezünk s ez okból felszólítjuk azon t. előfizetőinket kik még óhajtanak megszerezni, hogy lehető mihamarabb rendeljék meg, nehogy a nélkül maradjanak.

Kapható csak kiadóhivatalunknál.

Makulatur papiros

m.-mázsánként 6 frt 50 krért kapható lapunk kiadóhivatalában.

Apró hirdetések egyszeri közlése szavanként 2 krral fizetendő. Vastagon szedett betűk kétszeresen számíttatnak. Címmel feladottak után 30 kr. bélyeg is fizetendő.

Cím alatt a hirdető neve, város vagy utca megnevezése s a postaroslante szó értendő.

HIRDETÉSEK

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Budapest, Práter-utca 44.

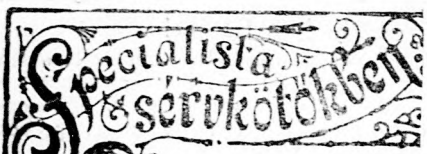
Allandó hirdetések petit soronként 6 kr. s nonparellsor 10 krral számíttatnak. A közlési díj készpénz vagy levélbélyegekből előzetesen melléklendő.

Levélbéli felvilágosítás csak a hirdetés és válasz bélyeg beküldése mellett adatik.

Iszákosság

gyógyítható a már számos esetben fényes eredménnyel használt Antibetinnel.* Izen sok elismerő levél. Az illetőnek tudta nélkül is beadható. Egy adag ára 2 frt 20 kr., egy kettős adag, mely makacs bajnál szükséges, 4 frt 40 kr.; az utóbbi összeg előleges beküldése mellett, bérmentes átküldés. Kapható: Sas-gyógyszertárban Lágoson 19. sz.

* Név törvényesen védve.

Cs. és kir. osztr. magyar és belga kir. szab.

Kitüntetett Brüsszel 1893-ban aranyérem és díszokmányokkal.

Keleti-féle sérvkötő

orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtekélyesebb ezen nemben; nem csúszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az észszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányait. —

Ára: egyoldalu 6 frt, kétoldalu 12 frt.

Gyáramban készülnek ezenkívül: mülábak, műkezek, műleges fűzők, egyenestartók, járó- és nyújtógépek, gummi görcsérharisnyák stb. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

KELETI J.

kötészerész és orvos-sebész műszerész

BUDAPESTEN,

Főüzlet és sérvkötészeti műhely:

IV. kerület, Koronaherczeg-utca 17. szám.

Gyár: Rostély-utca 15.

Nagy képes millenniumi árjegyzék ingyen, zárt borítékban.

Rum, finom likőrök

bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitűnő minőségben előállíthat.

Kezelési könyv és árlap ingyen.

WATTERICH A.

Budapest, Dohány-utca 5.

Alapítattott 1869.

Valóságos Isten áldása

köhögésnél, rekedtségnél, elnyájkásodásnál, a tüdő és torok mindennemű betegségeinél **Egger díj-jutalmazott mell-pasztilát, és senki el ne mulassza** — saját jól fölfogott érdekében — azoknak **idejekorán** való használatát.

Számtalan elismerő hálanyilatkozat tanuskodik elvitázhatatlanul e kitűnő szer biztos hatása mellett. Kapható 25 kr., 50 kr. és 1 frtos eredeti dobozokban minden gyógyszertárban; fő és szétküldési raktár: Nádor-gyógyszertár, Budapest, Váci-körút 17.

Brüni divatos POSZTÓ- szövetek és maradékok

Izléses, előnyös és olcsó beszerzési forrása.

Kérjen ön

dustartalmu mintagyűjteményt a legjobb tavaszi, nyári-kamgarn, cheviott- és lóden szövetekről a csász. kir. szabadalmazott finom posztó és gypjuarn gyárak raktárából

SCHWARCZ MÓRICZ

Zwittau (Brünn).

Mindennemű egyenruha, posztók egyletek részére.

A legkisebb mennyiség is megküldetik, meg nem felelő visszavetjük. — Szétküldés utánvétel, s minták bérmentve küldetnek szét.

Ezer elismervény. — Minta, melyre megrendelés nem történik, visszaküldendő.

Jelzálogkölcson

budapesti és vidéki házak, földbirtokok, gyárak, malmok és iparvállalatokra első helyre, 42 évre 5%, 50 évre 4½%, második és harmadik helyre 6% tőke- és kamattörlesztéssel.

Pénzt váltóra 5—6% mellett 10.000 frtig gyorsan és pontosan eszközöl minden hitelképes egyének.

Kereskedelmi és pénzügyi iroda
Budapest, VIII., Nap-utca 31.

Hajfitalító szer receptje

kapható kiadóhivatalunkban. 25 kr. beküldése ellen portómentesen küldetik.

Az utasítás szerint bárki otthon készítheti magának a hajfitalító szert, melynek alkatrészei minden gyógyszertárban kaphatók. A jól készített szer megvédi a haját a kihullás ellen, ifju színt kölcsönöz neki s eltávolítja a hajkorpát.

PSEPHOFER J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. kerület, Singerstrasse 15. sz. alatt
„ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL“

„VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI“

melyeket azelőtt „Egyetemes labdacsoznak“ neveztek jogosan megérdemlik ez utóbbi nevet, mivel ezek a labdacso nagyon sok betegségben használhatók kitűnő hatással. Ezek a labdacso sok évtized óta vannak általános elterjedve és kevés olyan család van, mely egy kis készletet ne tartana otthon ebből a kitűnő háziszorból. Számos orvos ajánlja ezeket a labdacsokat háziszoroknak különösen ama bajok ellen, melyek **rossz emésztés és székrekedés** által támadnak, u. m. **epekerings zavara, májbaj, bélgyöngeség, felfújódások**, az agyban való vértödulások, **aranyér** eseteiben stb. A vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással **vérszegénységben** és az ebből eredő betegségben: **sápattságban, ideges fejfájásban** stb. A vértisztító labdacso hatása enyhe, fájdalmat nem okoznak és így a **leggyöngébb** betegek és gyermekek is bizvást bevehetik.

Ezen vértisztító labdacso több mint 100 év óta **tiszta és hamisítatlan** minőségben kaphatók az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszertárban Bécsben, Singerstrasse 15. sz. a. s egy 15 szem labdacsoot tartalmazó doboz (skatulya) ára 21 kr. o. é. Egy csomag, melyben 6 doboz van 1 frt 5 krba kerül, bérmentve, utánvételi küldésnél 1 frt 40 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. Az összeg előleges beküldésénél (mi legjobban postautalvánnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. Ezen kívül még mindennemű megbízások elfogadtatnak s a leggyorsabban és legolcsóbban teljesítetnek az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszertárban: Bécs, Singerstrasse 15. sz. a. Csak azon labdacso valódiak, melyeknek használati utasítása J. Pserhofer aláírással van ellátva és ezen aláírás minden doboz födélen vörös színben van nyomtatva. — Raktár Budapest, Török József gyógyszertárban, Király-utca 12. sz. a.